

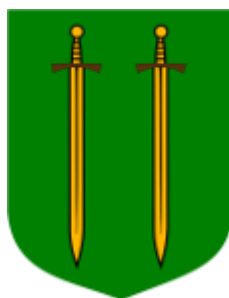
„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.”
Projekt współfinansowany w ramach Projektu Granowego w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Koncepcja Smart Village Gminy Grunwald

Dylewo czerwiec 2024 r.

SPIS TREŚCI

1.Wprowadzenie	4
2.Opis procesu opracowania koncepcji, w tym przeprowadzenia konsultacji z lokalną społecznością	8
3.Osiągnięcie celów strategicznych w opracowaniu koncepcji Smart Village	11
4.Informacje ogólne o Gminie Grunwald	12
5.Liczba i struktura demograficzna mieszkańców Gminy Grunwald	21
6. Jednostki Organizacyjne	27
7. Jednostki pomocnicze	27
8. Oświata	27
9. Podstawowe informacje o dochodach i wydatkach Gminy na 2024 r.	29
10. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych oraz stopa bezrobocia	30
11. Komunikacja transportowa	31
12.Turystyka i rekreacja	32
13. Uproszczona analiza SWOT gminy Grunwald	33
14. Lista projektów	41
15.Brak sprzeczności z innymi dokumentami strategicznymi dla obszaru nią objętego, w szczególności z LSR	51
16.Plan włączenia społeczności w realizację koncepcji, z uwzględnieniem roli sołtysa lub rady sołectkiej w tym procesie	51
17.Kluczowe kanały komunikacji i podnoszenia świadomości wśród obywateli	52
18. Podsumowanie	53

Gmina Grunwald

Niniejsza koncepcja została przygotowywana od września 2023 roku do czerwca 2024 roku przez Ochotniczą Straż Pożarną w Dylewie w ramach realizacji projektu grantowego pt.: „Opracowanie koncepcji Smart Villages Gminy Grunwald”, którego celem było opracowanie koncepcji Smart Villages dla Gminy Grunwald obejmujący obszar zamieszkanego przez nie więcej niż 20 tys. mieszkańców, który nie jest objęty inną koncepcją inteligentnej wsi.

Środki finansowe przeznaczone na jej przygotowanie zostały pozyskane dzięki dofinansowaniu ze środków Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia Krainy Drwęc i Pasłęki w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju Krainy Drwęc i Pasłęki, poddziałanie „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

1. Wprowadzenie

Smart Villages, czyli Inteligentne Wsie to nowy instrument rozwoju obszarów wiejskich wdrażany przez Komisję Europejską. Społeczność mieszkająca na wsi, która wykorzystuje nowoczesne technologie w celu poprawy jakości i poziomu życia oraz zrównoważonego rozwoju. Społeczność, która na swoim terenie współpracuje i wspólnie decyduje o swoim rozwoju. Podejście *Smart Village*, które od kilku lat nabiera rumieńców, bazuje na połączeniu nowoczesnych narzędzi i technologii dla polepszenia jakości życia oraz podniesienia standardu usług publicznych dla obywateli – i co ważne – przy lepszym wykorzystaniu zasobów oraz mniejszym wpływie na środowisko. *Smart Village*, czyli podejście inteligentnej wsi, nie polega na wdrożeniu rozwiązania uniwersalnego – oparta jest na potrzebach i potencjale danego obszaru. Ma ona bardzo istotne znaczenie dla rozwoju obszarów wiejskich, zarówno ze względu na nowe możliwości tworzenia miejsc pracy, jak i z punktu widzenia jakości życia na wsi¹.

Termin "inteligentna wieś", będący częścią unijnej strategii rozwoju obszarów wiejskich, często wywołuje wiele pytań. Termin ten, zamiast symbolizować sztucznie stworzone społeczności lub technologicznie futurystyczne wioski, nakreśla kompleksową wizję miejscowości wiejskich, która łączy wymiar społeczny, ekonomiczny i technologiczny. Wskazuje na zmianę paradygmatu w kierunku rewitalizacji obszarów wiejskich poprzez inteligentne wykorzystanie lokalnych zasobów, budowanie potencjału cyfrowego, wspieranie inicjatyw społecznościowych i poprawę jakości życia.

Promowanie inteligentnych wsi i oferowanie im wsparcia jest istotnym elementem programowania funduszy unijnych w następnych latach. Polska, wśród krajów UE, zajmuje wyjątkową pozycję dzięki unikalnemu krajobrazowi społeczno-kulturowemu i silnemu zapleczu rolniczemu. Idea Inteligentnych Wsi przekłada się na integrację bogatego dziedzictwa narodowego z początkiem transformacji cyfrowej. Ma ona na celu opracowanie mapy drogowej rozwoju obszarów wiejskich, która łączy dynamiczny potencjał społeczności wiejskich z nowoczesnymi innowacjami, wspierając w ten sposób zrównoważoną i odporną gospodarkę wiejską².

¹ Portal <https://ksow.pl/idee/smart-villages>, dostęp z 14 kwietnia 2024 r.

² Portal <https://www.ksowplus.pl/rozwoj-obszarow-wiejskich/smart-villages>, dostęp z 14 kwietnia 2024 r.

Z myślą o rozwoju gminy – Grunwald, Ochotnicza Straż Pożarna w Dylewie podpisała umowę ze Stowarzyszeniem Kraina Drwęcy i Pasłęki z siedzibą w Łukcie o powierzenie grantu na opracowanie koncepcji Smart Village Gminy Grunwald. Do realizacji celu jest racjonalne *„Przeprowadzenie konsultacji społecznych w Gierzwałdzie z mieszkańcami w celu wypracowania oddolnych inicjatyw uwzględniających rzeczywiste potrzeby mieszkańców poszczególnych miejscowości”*

Smart Village – Inteligentne Wioski to obszary wiejskie i społeczności, rozwijające nowe możliwości w oparciu o swoje mocne strony, posiadane zasoby i nowe formy współpracy. Wykorzystując współpracę i technologie, szczególnie cyfrowe, wzmacniają tradycyjnie prowadzoną działalność i umożliwiają powstanie nowych inicjatyw gospodarczych. Ich potencjał jest innowacyjnie wykorzystywany przez aktywnych obywateli i instytucje publiczne po to, by wspierać rozwój społeczny i gospodarczy połączony z dbałością o środowisko. W Inteligentnych Wioskach stosuje się innowacyjne rozwiązania, w szczególności technologie cyfrowe i telekomunikacyjne, we wszystkich obszarach życia.

Inteligentne Wioski to również:

- innowacyjna gospodarka i rolnictwo,
- zrównoważone środowisko,
- zrównoważona energia,
- większa mobilność,
- wysoka jakość życia związana ze zdrowiem, bezpieczeństwem, edukacją i kulturą,
- skuteczna i przejrzysta administracja³.

Smart Villages (Inteligentne Wioski) to stosunkowo nowe podejście w zakresie kształtowania polityki UE. Koncepcja Inteligentnych Wiosek „Smart Villages” odnosi się do obszarów wiejskich i społeczności, które chcą rozwijać nowe możliwości w oparciu o swoje mocne strony i posiadane zasoby. W Smart Villages tradycyjne oraz nowe sieci i usługi są wzmacniane za pomocą technologii cyfrowych, telekomunikacyjnych, innowacji przy lepszym wykorzystaniu wiedzy, a wszystko z korzyścią dla mieszkańców i przedsiębiorstw. Technologie cyfrowe i innowacje mogą polepszyć jakość życia oraz podnosić standard usług publicznych dla obywateli – i co ważne - przy lepszym wykorzystaniu zasobów oraz mniejszym wpływie na środowisko. Koncepcja Smart Villages nie proponuje rozwiązania

³ Portal <https://mpnt.pl/pl/smart-villages>, dostęp z 14 kwietnia 2024 r.

uniwersalnego – oparta jest na potrzebach i potencjale danego terytorium i prowadzonej przez niego strategii, wspierana jest przez nowe lub istniejące strategie terytorialne.

1. Promowanie dobrobytu na obszarach wiejskich.
2. Wykorzystanie potencjału działań mieszkańców wsi.
3. Wzmacnianie łańcuchów wartości na obszarach wiejskich.
4. Inwestowanie w rentowność i żywotność obszarów wiejskich.
5. Ochrona środowiska na obszarach wiejskich.
6. Zarządzanie zasobami naturalnymi.
7. Wspieranie działań w dziedzinie klimatu.
8. Zwiększanie wiedzy i innowacji.
9. Ulepszenie zarządzania na obszarach wiejskich.
10. Zwiększenie skuteczności realizacji polityki i jej uproszczenie.
11. Poprawa skuteczności i rozliczalności.

Komisja Europejska proponuje, by Inteligentne Wioski rozumieć jako: *„obszary wiejskie lub społeczności, które rozwijają się w oparciu o swoje silne strony i posiadany kapitał, poszukując nowych rozwiązań”, a także „wzmacniają tradycyjne i nowe sieci powiązań między interesariuszami oraz usługi za pomocą technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych oraz innowacji i lepszego wykorzystania wiedzy”.*

Definiowanie Inteligentnych Wiosek skupia się wokół pewnych cech i postaw społeczności wiejskich:

- stosowania technologii cyfrowych, lecz wówczas, kiedy ich użycie przybliży do realizacji założonych celów. Jednocześnie, technologie te nie są jedynymi stosowanymi narzędziami,
- myślenia wykraczające poza granice wsi. Pomimo tego, że inicjatywy mają miejsce na poziomie lokalnym, inteligentne społeczności dostrzegają, że wieś funkcjonuje w otoczeniu określonego krajobrazu, a także jest związana z innymi wsiami i miastami,
- budowania nowych form współpracy i wspólnot interesów. Skupiają one: rolników i innych aktorów wiejskich, samorządy, sektor prywatny i społeczeństwo,
- myślenia samodzielnego. Nie istnieje jeden, standardowy model Inteligentnej Wioski, ani zamknięty zestaw narzędzi, jakie one stosują. Dlatego takie wioski oceniają posiadane zasoby, stosują najlepszą dostępną wiedzę i przejmują inicjatywę w kształtowaniu otaczającej je rzeczywistości.

Należy także wskazać, że przy tak dużym potencjale aplikacyjnym tej definicji, „inteligentny” nie musi oznaczać realizacji projektów wysoce zaawansowanych technologicznie, koncentrujących się na innowacyjnych infrastrukturalnych rozwiązaniach, czy też odpowiadających na pewne, właściwe społeczeństwom zaawansowanym pod względem poziomu rozwoju potrzeby. Podejście takie można zaadaptować także w rewitalizacji usług na obszarach wiejskich, rozwiązywaniu problemów dotyczących podaży miejsc pracy, czy konfrontując się z podstawowymi potrzebami społecznymi. W tym właśnie przejawia się pragmatyzm tego podejścia – choć innowacyjne, to często wyzwania szczebla lokalnego, jakie podejmują Inteligentne Wioski (społeczności) są „typowe”, znane wielu innym obszarom wiejskim i społecznościom (choć posiadają własną, lokalną specyfikę). Niemniej, problemy te pozostają wciąż nierozwiązane i właśnie dlatego potrzeba nowych podejść do ich rozwiązania.

Efektywne wdrożenie innowacji i cyfryzacja wsi wymaga utworzenia systemów transferu i wymiany wiedzy umożliwiających określenie najlepszych praktyk oraz rozwoju usług doradczych, dzięki którym władze lokalne i społeczności wiejskie będą mogły budować przyszłe strategie rozwoju. Podejście uwzględnia zróżnicowanie obszarów wiejskich i odmienną specyfikę ich wyzwań rozwojowych. Jego celem jest kształtowanie odpowiednich cech i postaw społeczności umożliwiających tworzenie odpowiednich warunków dla rozwoju⁴.

⁴ <https://www.smartvillageswm.uksw.edu.pl/>, dostęp z 14 kwietnia 2024 r.

2.Opis procesu opracowania koncepcji, w tym przeprowadzenia konsultacji z lokalną społecznością

Koncepcja była przygotowywana od września 2023 roku do czerwca 2024 roku dla mieszkańców Gminy Grunwald. Od początku jej tworzenia, istotnym elementem było zaangażowanie mieszkańców w wypracowaniu jej założeń w jak największym poziomie partycypacyjności procesu tworzenia koncepcji. Wyróżniono interesariuszy, którzy mogą wpływać na przebieg wdrażania koncepcji lub będą osobami, na które koncepcja będzie miała wpływ. W początkowym okresie opracowania koncepcji skupiono się głównie na gromadzeniu danych o Gminie Grunwald. Przeprowadzona diagnoza o Gminie Grunwald ukazała jej położenie, charakter, potencjał historyczno - kulturalny, gospodarczy, strukturę ludności, funkcjonowanie oświaty.

Uwzględniono partycypacyjny charakter procesu tworzenia koncepcji, poprzez udział mieszkańców Gminy Grunwald w pracach nad opracowaniem koncepcji.

W tym celu skierowano ankiety do mieszkańców Gminy Grunwald, opracowaną przez Sołtysa wraz z Radą Sołecką, która dotyczyła wprowadzenia zmian i wdrażania konkretnych rozwiązań w celu poprawy jakości, poziomu życia oraz zrównoważonego rozwoju na obszarach Gminy Grunwald.

Celem ankiet było badanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców Gminy Grunwald w zakresie poprawy jakości życia, podniesienia jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa, poszanowania środowiska i klimatu lub rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania, starzejącego się społeczeństwa, wyludnienia, niewystarczającej liczby miejsc pracy lub przepaści poprzez przeprowadzenie konsultacji społecznych w Gminie Grunwald z mieszkańcami w celu wypracowania oddolnych inicjatyw uwzględniających rzeczywiste potrzeby mieszkańców oraz opracowanie koncepcji Smart Village Gminy Grunwald.

Ankiety skierowano do mieszkańców Gminy Grunwald:

- 1) Gmina Grunwald: www.bip.gminagrunwal.pl w zakładce: konsultacje społeczne,
- 2) Radnych Gminy Grunwald,
- 3) Sołtysi Gminy Grunwald - Domkowo, Dylewo, Frygnowo, Gierzwałd, Głądy, Góry Lubiańskie, Grunwald, Kiersztanowo, Kiersztanówko, Kitnowo, Korsztyn, Łodwigowo,

Marcinkowo, Mielno, Pacótkowo, Rychnowo, Rychnowska Wola, Stębark, Szczepankowo, Zapieka i Zybułtowo.

- 4) Pracowników Gminy Grunwald,
- 5) Dyrektorów Szkół Publicznych Gminy Grunwald: Frygnowo, Gierzwałd, Mielno i Szczepankowo oraz Dyrektor Szkoły Niepublicznej w Dylewie,
- 6) GOK w Gierzwałdzie,
- 7) GOPS Grunwald,
- 8) Dziennego Domu Seniora+ w Gładach i Klubu Seniora.

Wnioski z przeprowadzonych ankiet, rozmów i spotkań z mieszkańcami, zostały uwzględnione w koncepcji, określono potrzeby i oczekiwania mieszkańców Gminy Grunwald, wskazano również mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia dla Gminy Grunwald, określono jakie projekty powinny być realizowane.

Zaplanowano dwa spotkania konsultacyjne, skierowane do interesariuszy i ogółu mieszkańców. Spotkania te były otwarte, a informacja o nich była przekazywana mieszkańcom poprzez zaproszenia ustne i plakaty umieszczone na tablicach informacyjnych. Spotkania odbyły się w dniach 8 listopada 2023 r. i 15 grudnia 2023 r. Brali w nich udział mieszkańcy wsi Gminy Grunwald.

Pierwsze z nich poświęcone było przybliżeniu inicjatywy Smart Village, przedstawieniu jej założeń, dobrych przykładów, jak również określeniu przez zebranych proponowanych zakresów, które miałyby objąć koncepcja, wyzwań, przed którymi Gmina Grunwald oraz zasobów, na których można budować. Kolejnym etapem prac było opracowanie treści dokumentu. Działo się to we współpracy prezesa OSP Dylewo z Partnerami: Gminą Grunwald, Sołectwem Wsi Frygnowo, OSP Gierzwałd i podmiotu zewnętrznego. Do konsultowania włączeni byli też inni interesariusze koncepcji – przedstawiciele lokalnej władzy i organizacji. W tym czasie dokonano także dogłębnej analizy danych zastanych oraz istniejących strategii i diagnoz. Kolejne spotkanie poświęcone było dopracowaniu szczegółów koncepcji. Omówiono strukturę logiki interwencji, planowane działania i proponowane projekty. W czasie dyskusji omówiono założenia dokumentu i jego sposób wdrażania. Po spotkaniu trwał jeszcze etap konsultowania ostatecznej wersji dokumentu. Jego przyjęcie zakończyło partycypacyjny przebieg przygotowywania koncepcji. Przez cały czas dbano o zaangażowanie mieszkańców w proces i największy możliwy zakres jego partycypacyjności. Konsultacje odbywały się zarówno poprzez otwarte spotkania z mieszkańcami jak i spotkania robocze osób odpowiedzialnych za przygotowanie dokumentu.

Wyróżniono grupy docelowe do których szczególnie adresowana jest Koncepcja Inteligentnej Wsi.

Grupą docelową są mieszkańcy Gminy Grunwald:

- a) Mieszkańcy 21 sołectw: Domkowo, Dylewo, Frygnowo, Gierzwałd, Głądy, Góry Lubiańskie, Grunwald, Kiersztanowo, Kiersztanówko, Kitnowo, Korsztyn, Łodwigowo, Marcinkowo, Mielno, Pacółtowo, Rychnowo, Rychnowska Wola, Stębark, Szczepankowo, Zapieka i Zybułtowo (dzieci, młodzież, dorośli, seniorzy rodziny, nauczyciele).
- b) Koła Gospodyń Wiejskich,
- c) Uczniowie szkół podstawowych,
- d) Podopieczni Dziennego Domu Seniora w Dylewie i Klubu Seniora w Gierzwałdzie
- e) Grupa defaworyzowana: bezrobotni z niepełnosprawnościami.

Opracowany projekt koncepcji w partnerstwie z Gminą Grunwald został poddany konsultacjom społecznym na stronie BIP Gminy Grunwald w zakładce konsultacje społeczne zamieszczono jej projekt. Mieszkańcy mogli się wypowiedzieć, wnieść swoje uwagi, postulaty, propozycje w celu wypracowania oddolnych inicjatyw uwzględniających rzeczywiste potrzeby mieszkańców poszczególnych miejscowości. Projekt koncepcji skierowano również do Przewodniczącej Rady Gminy Grunwald, aby przeprowadzić debatę, czy też wypracować oddolne inicjatywy uwzględniające rzeczywiste potrzeby mieszkańców Gminy Grunwald. Aktywny udział mieszkańców obszaru w pracach nad koncepcją poprzez aktywne włączenie społeczności do jej przygotowania, w tym przeprowadzenie konsultacji ze społecznością obszaru wyników prac partnerstwa pozwoliło wypracować niniejszą koncepcję.

3.Osiągnięcie celów strategicznych w opracowaniu koncepcji Smart Village

W procesie tworzenia koncepcji Smart Village OSP Dylewo założono cele:

- a) partycypacyjny charakter procesu tworzenia koncepcji, tj. udziału mieszkańców Gminy Grunwald w pracach nad koncepcją poprzez aktywne włączenie społeczności do jej przygotowania, w tym przeprowadzenie konsultacji ze społecznością obszaru wyników prac partnerstwa,
- b) uproszczonej analizy SWOT obszaru objętego koncepcją Smart Village;
- c) Przedstawienia planu włączenia społeczności w późniejszą ewentualną realizację koncepcji, z uwzględnieniem roli sołtysa lub rady sołectkiej w tym procesie;
- d) Opracowania listy projektów, które składać się będą na realizację koncepcji Smart Village zawierających komponent cyfrowy lub środowiskowy lub klimatyczny.
- e) Objęcia obszaru zamieszkanego przez nie więcej niż 20 tys. mieszkańców, który nie jest objęty inną koncepcją inteligentnej wsi, przy czym liczbę mieszkańców określa się na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok, w którym ogłoszono nabór wniosków o powierzenie grantów na podstawie wynikowych informacji statystycznych ogłaszanych, udostępnianych lub rozpowszechnionych zgodnie z przepisami o statystyce publicznej;
- f) Uwzględnienia użycia technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych lub lepszego wykorzystania wiedzy;
- g) Przedstawienia korzyści dla lokalnej społeczności, w szczególności w zakresie poprawy jakości życia, podniesienia jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa, poszanowania środowiska i klimatu lub rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania, starzejącego się społeczeństwa, wyludnienia, niewystarczającej liczby miejsc pracy lub przepaści cyfrowej;
- h) Realizację w partnerstwie co najmniej z jednym podmiotem z obszaru nią objętego;
- i) Brak sprzeczności z innymi dokumentami strategicznymi dla obszaru nią objętego, w szczególności z LSR.

4. Informacje ogólne o Gminie Grunwald

4.1 Podstawowe informacje o Gminie Grunwald

Grunwald – gmina wiejska w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie ostródzkim. W latach 1975–1998 gmina położona była w województwie olsztyńskim.

Po II wojnie światowej tereny dzisiejszej gminy Grunwald były częścią powiatu ostródzkiego w województwie olsztyńskim (*Dz.U. 1946, nr 28, poz.177 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 maja 1946 r. w sprawie tymczasowego podziału administracyjnego Ziem Odzyskanych, isap.sejm.gov.pl*). W 1954 roku istniejące dotychczas gminy zamieniono na gromady (*Dz.U. 1954, nr 43, poz. 191, Ustawa z dnia 25 września 1954 r. o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych, isap.sejm.gov.pl*). Gromada Grunwald przetrwała do kolejnej reformy administracyjnej w 1972 roku, która przywracała podział państwa na gminy (*Dz.U. 1972 nr 49 poz. 312, Ustawa z dnia 29 listopada 1972 r. o utworzeniu gmin i zmianie ustawy o radach narodowych*). Gmina wiejska Grunwald, z siedzibą w Gierzwałdzie, została powołana na mocy uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia 6 grudnia 1972 roku (*Uchwała Nr XXI/83/72 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Olsztynie z dnia 6 grudnia 1972 r. w sprawie utworzenia gmin w województwie olsztyńskim*). W jej skład wchodziły obszary sołectw: Domkowo, Drwęck, Frygnowo, Gierzwałd, Głądy, Góry Lubiańskie, Kiersztanówko, Kitnowo, Łodwigowo, Marcinkowo, Mielno, Rychnowo, Rychnowska Wola, Stębark, Szczepankowo, Warlity Małe, Wigwałd, Zawady oraz miejscowość Świętojańska Karczma.

1 czerwca 1975 roku, na podstawie Ustawy o dwustopniowym podziale administracyjnym państwa (*Dz.U. 1975, nr 16, poz. 91, Ustawa z dnia 28 maja 1975 r. o dwustopniowym podziale administracyjnym Państwa oraz o zmianie ustawy o radach narodowych, isap.sejm.gov.pl*), przestał istnieć powiat ostródzki. Gmina Grunwald została bezpośrednio częścią województwa olsztyńskiego. Ponowne zmiany podziału administracyjnego państwa umiejscowiły gminę Grunwald w powołanym 1 stycznia 1999 roku województwie warmińsko-mazurskim w powiecie ostródzkim. (*Dz.U. 1998 nr 103 poz. 652, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 1998 r. w sprawie utworzenia powiatów*). Obecnie Gmina Grunwald jest jedną w pięciu gmin wiejskich Powiatu Ostródzkiego i leży w jego południowej części. Graniczy z gminami: Dąbrówno, Olsztynek, Kozłowo i Ostróda.

Gmina Grunwald składa się z 36 miejscowości, z których zostało utworzonych 21 sołectw. Zajmuje powierzchnię 179,84 km², co daje piąte miejsce wśród wszystkich gmin Powiatu

Ostródzkiego (10,19% powierzchni powiatu). Przez obszar gminy przepływają rzeki: Drwęca, Marózka, Grabiczek i Dylewka. Znajdziemy tu także jeziora: Tymawskie, Lubień, Mielno oraz Wielki i Mały Omin. Gmina typowo rolnicza, pozbawiona atrakcyjnych bogactw naturalnych. Dominują tu średnie gleby IV klasy bonitacyjnej. Do podstawowych form gospodarowania zalicza się produkcję roślinną i hodowlę zwierząt. W produkcji roślinnej dominuje uprawa zbóż, w hodowli zwierzęcej chów drobiu. Na terenie gminy zlokalizowanych jest kilkanaście gospodarstw wielkoobszarowych (powyżej 50 ha). Są wśród nich gospodarstwa zajmujące się hodowlą drobiu, głównie indyków, w miejscowościach: Zybułtowo, Gierzwałd, Rychnowo.⁵

4.2 Gleby

Użytki rolne zajmują powierzchnię 12,60 tys. ha (wg stanu na 2001 rok), co stanowi 70% powierzchni gminy. Na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego powierzchniowy udział użytków rolnych wynosi 54 %. Grunty orne na terenie gminy zajmują 76% powierzchni użytków rolnych, a łąki i pastwiska – 24 %. Obszar gminy Grunwald charakteryzuje się występowaniem gleb lżejszych, kompleksów żytnich. Średni punktowy wskaźnik jakości i rolniczej przydatności gleb w gminie wynosi 51,9 i jest nieco wyższy od średniej wojewódzkiej (50,1). Typologicznie są to gleby brunatne właściwe i wyługowane. W mniejszym procencie występują gleby bielcowe. Dominującym kompleksem jest żytni dobry. Przeważa klasa bonitacyjna IV. Gleby najżyźniejsze kompleksu pszennego dobrego, głównie III klasy bonitacyjnej zajmują 10,9 % powierzchni gruntów ornych. W składzie mechanicznym występują gliny lekkie całkowite, lub piaski gliniaste mocne zalęgające na glinie lekkiej. Są to żyzne gleby o dobrej strukturze, właściwych stosunkach wodnych i wykształconym profilu ornopróchnicznym. Nadają się do uprawy prawie wszystkich roślin, a wydajność ich jest duża. Na terenie gminy największe powierzchnie tych gleb skupiają się w rejonie wsi Frygnowo, Grunwald, Stębark, mniej w rejonie Ulnowa, Pacółtowa, Dylewa, Rychnowa. Kompleks pszenny wadliwy zajmuje tylko 3,4 % powierzchni gruntów ornych i występuje na zboczach i szczytach wzniesień. Charakteryzuje się płytkim poziomem orno – próchnicznym, a w okresie wegetacyjnym okresowym niedoborem wilgoci. W składzie gatunkowym przeważa glina lekka. Gleby te zapewniają średnie plony, a w latach o niskiej sumie opadów wykazują ich dużą obniżkę. Większe obszary tego kompleksu występują w rejonie Kiersztanowa, Dylewka, Wróbli. Kompleks żytni bardzo dobry o III i IVa klasie bonitacyjnej zajmuje znaczną

⁵ Raport o stanie Gminy, maj 2023 r.

powierzchnię (24,2 % powierzchni gruntów ornych). Kompleks żytni słaby o klasie bonitacyjnej V zajmuje 24,7 % powierzchni gruntów ornych⁶.

4.3 Lasy

Powierzchnia leśna gminy wynosi 3,46 tys. ha (wg stanu na 2001 rok), co stanowi 19,2% powierzchni ogólnej. Taki wskaźnik stawia gminę w grupie obszarów o dość niskiej lesistości. Jest ona znacznie mniejsza niż średnia w województwie warmińsko – mazurskim (29,3%). Stan ten wynika z dość dużej żyzności gleb, co spowodowało intensywne wylesianie w przeszłości. Występujące na terenie gminy kompleksy leśne, rozmieszczone są w większości we wschodniej i północnej części gminy. Należą na ogół do kompleksów małych, nieprzekraczających 200 ha powierzchni. Sporo jest bardzo drobnych kompleksów śródpolnych. Liczne są też kompleksy leśne w formie wąskich smug występujących wzdłuż cieków. Lasy rosnące w części wschodniej gminy, wzdłuż doliny Drwęcy, są częścią większego masywu leśnego. Struktura siedliskowa jest dość urozmaicona. Powierzchniowo przeważają siedliska średnio żyzne: lasu mieszanego świeżego i boru mieszanego świeżego, przy czym ten ostatni dominuje w części północno-wschodniej gminy. Na mniejszych powierzchniach występują siedliska lasu świeżego i Boru świeżego oraz siedliska wilgotne, podmokłe, mokre i bagienne. Wśród drzewostanów przeważa sosna, szczególnie w części wschodniej gminy. W pozostałej części występuje buk, świerk, sosna, brzoza, dąb i olsza.

Lasy terenu gminy wchodzi w skład obszaru lasów wielofunkcyjnych, tj. spełniających funkcje: ochrony przyrody, rekreacji i turystyki, produkcji drewna oraz zachowania bazy genetycznej ekotypów sosny⁷.

4.4 Wody powierzchniowe

Stosunki hydrograficzne determinuje położenie obszaru gminy. Garb Lubawski to strefa wododziałowo-źródłiskowa, co powoduje odpływ wód a terenu gminy. Brak jest istotnego zasilania wód powierzchniowych z zewnątrz. Prawie wszystkie rzeczki i strugi, płynące przez obszar gminy, mają źródła na jej terenie. Dotyczy to Drwęcy (źródła na południe od Pacótkówka), Grabczka (źródła w rejonie Frygnowa), Dylewki (źródła w rejonie

⁶ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grunwald z siedzibą w Gierzwałdzie. Olsztyn 2018 r., str. 12-13.

⁷ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grunwald z siedzibą w Gierzwałdzie. Olsztyn 2018 r., str. 13-14.

Dylewa), Strugi Grunwaldzkiej (źródłiska w rejonie Grunwaldu). Tylko źródłiska Marózki leżą kilka kilometrów na południe poza obszarem gminy. Przez obszar gminy w rejonie wsi Łodwigowo, Grunwald, Frygnowo, Pacółtowo i na południe od jeziora Omin przebiega główny dział wodny między zlewnią Wisły i zlewiskiem Zalewu Wiślanego. Część południowo - wschodnia gminy leży w górnym dorzeczu rzeki Marózki, dopływu Łyny. Pozostała część gminy położona jest w zlewni rzeki Drwęcy i odwadniana jest przez górny odcinek Drwęcy, Grabiczek z Dylewką oraz dopływy Welu. Przepływy średnie największych rzek (Drwęcy, Grabiczka, Dylewki i Marózki) w rejonie wypływu z terenu gminy są niewielkie i kształtują się na poziomie 0,3-0,5 m³ /sek, a ich przepływy średnie niskie - na poziomie 0,15-0,25 m³ /sek. Cały obszar gminy znajduje się w zlewni pojeziernej. To znaczy, że wszystkie wody powierzchniowe wypływające z terenu gminy wpływają do jezior. Mimo tego na obszarze gminy znajduje się niewiele jezior, które znajdują się wyłącznie w jej południowo-wschodniej części. W zlewni Marózki znajduje się największe na terenie gminy jezioro Mielno o powierzchni 362,8 ha, w większości położone w granicach gminy. Średnia jego głębokość wynosi 12,1m, a głębokość maksymalna 39,9 m. Jest to jezioro pochodzenia rynnowego o znacznym wydłużeniu (długość 8,2 km, szerokość maksymalna 0,8 km) i krętym przebiegu. W dorzeczu Marózki położone jest ponadto jezioro Tymawskie o powierzchni 64,3ha, głębokości: średniej 5,5 m, maksymalnej 14,8 m, oraz jezioro Lubień (Lubian, Łubiańskie) o powierzchni 29,2 m. W pobliżu źródeł Drwęcy znajdują się dwa jeziora: śródleśne Omin Wielki (Okominek Wielki) o powierzchni 34,0 ha i Omin Mały (Okominek Mały) o powierzchni 10,8 ha⁸.

4.5. Klimat

Klimat gminy Grunwald, podobnie jak klimat Polski, odznacza się dużą różnorodnością i zmiennością typów pogody. Związane jest to z przemieszczaniem się frontów atmosferycznych i częstą zmiennością mas powietrza. Z danych stacji meteorologicznej w Ostródzie wynika, że przeważają wiatry z kierunków: południowo - zachodniego (22,3%) i zachodniego (21,4%). Duży jest także udział wiatrów z kierunku południowo - wschodniego (16,1%). Najrzadziej wieją wiatry północne (3,6%) i północno - wschodnie (4,6%) . Wiatry silne i porywiste występują najczęściej jesienią i zimą. Na stacji meteorologicznej w Ostródzie średnia roczna temperatura wynosi 7,1°C, a długość okresu wegetacyjnego osiąga 204 dni.

⁸ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grunwald z siedzibą w Gierzwałdzie. Olsztyn 2018 r., str. 14-15.

Roczna suma opadów wynosi 584 mm. Jednak stacja ta jest położona znacznie niżej (106mnpm.) niż powierzchnia terenu gminy Grunwald. Dla terenów gminy bardziej adekwatne w tym względzie wydają się być wyniki ze stacji meteorologicznej w Nidzicy (170 m npm.), na której warunki są bardziej surowe. Średnia roczna temperatura wynosi 6,4° C, a długość okresu wegetacyjnego wynosi 203dni. Roczna suma opadów wynosi około 627 mm. Dla porównania długość okresu wegetacyjnego dla Szczecina i Wrocławia wynosi około 230dni. Najwięcej dni pochmurnych występuje w grudniu, a najmniej we wrześniu. Generalnie zachmurzenie jest większe w okresie późnej jesieni i zimą, mniejsze w pozostałych porach roku. Rzeźba terenu ma wpływ na klimat lokalny. Obniżenia terenowe przyczyniają się do zalegania chłodnego, wilgotnego powietrza, dużych wahań dobowych temperatury, mniejszych prędkości wiatrów, występowania przymrozków wczesną jesienią. Klimat terenów wyniesionych jest na ogół bardziej sprzyjający pobytowi ludzi. Cechą ujemną jest narażenie na działanie silnych wiatrów w kulminacjach pagórków.⁹

4.6 Surowce mineralne

Na obszarze gminy występują udokumentowane złoża kopalin pospolitych. Są to kopaliny wykorzystywane w budownictwie i drogownictwie - kruszywo naturalne (piaski i żwiry).

4.7 Religia

- Kościół rzymskokatolicki – Parafia św. Jana Chrzciciela w Gierzwałdzie
- Kościół Ewangelicko-Methodystyczny w RP – Parafia Ewangelicko-Methodystyczna w Gierzwałdzie

⁹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grunwald z siedzibą w Gierzwałdzie. Olsztyn 2018 r., str. 15-16.

Fot. Kościół rzymskokatolicki w Gierzwaldzie

4.8 Zabytki i atrakcje turystyczne

Zabytki na terenie gminy:

- ruiny kaplicy, pomnik na Polach Grunwaldzkich,
- kościół filialny pw. Najświętszej Maryi Panny z XIV wieku, cmentarz, ruiny pałacu i park z przełomu XVII/XVIII w Dylewie,
- kapliczka przydrożna z końca XIX w. we Frygnowie,
- zespół kościoła metodystów (kościół i cmentarz z XVIII w.) w Gierzwaldzie,
- zespół dworsko-folwarczny obejmujący: dwór z połowy XIX w., stajnię, stolarnię, trzy obory, kurnik, gorzelnię, lodownię, dom i park w Grunwaldzie,
- kościół ewangelicki, obecnie rzymskokatolicki filialny pw. św. Piotra i Pawła z lat 1870-1900 w Kiersztanówku,
- cmentarz ewangelicki i wojenny z I wojny światowej w Mielnie,
- pałac z XVIII w. i ruiny kościoła z XIV w. w Pacóltowie,

- zespół kościoła ewangelickiego obecnie rzymskokatolickiego parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny z roku 1727, dzwonnica z 1707 roku, kostnica z początku XIX w. w Rychnowie,
- pałac klasztorny wraz z parkiem w Rychnowie,
- kościół ewangelicki, obecnie rzymskokatolicki parafii pw. Św. Trójcy z 1681 roku w Stębarku,
- zespół dworski, obejmujący: dwór i park z końca XIX w. oraz cmentarz rodowy w Stębarku,
- pałac z połowy XIX w. w Tymawie,
- rządówka z 1900 roku i spichrz folwarczny z XVIII w. w Zybułtowiu,
- dwór z końca XIX w. w Gierzwałdzie.

Fot. Pole bitwy pod Grunwaldem

Fot. Klasztor w Rychnowie.

4.9 Rezerwaty przyrody

Północną część gminy zajmuje Rezerwat przyrody Rzeka Drwęca chroniący całą długość Drwęcę.

4.10 Obszary NATURA 2000

Na terenie gminy zlokalizowane są częściowo obszary Natura 2000:

- część północno-zachodnia Dolina Drwęcę,
- część południowo-wschodnia Ostoja Dylewskie Wzgórza.

4.11 Obszary Chronionego Krajobrazu

Na terenie gminy znajdują się w poszczególnych rejonach:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Górnej Drwęcę – część zachodnia i centralna.
- Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Mielno – część południowo-zachodnia.

- Obszar Chronionego Krajobrazu Wgórz Dylewskich – część wschodnia¹⁰.

Przez obszar gminy przepływają: Drwęca, Marózka, Grabiczek i Dylewka. Na jej terenie znajdują się także jeziora: Jezioro Tymawskie, Jezioro Lubiańskie, Jezioro Mielno.

4.12 Stowarzyszenia i organizacje społeczne

Na terenie Gminy Grunwald działają 4 Ochotnicze Straże Pożarne w Dylewie, Frygnowie, Gierzwałdzie i Zybułtowie, które włączają się w życie społeczności lokalnej

Główne cele OSP:

1. działanie na rzecz ochrony życia, zdrowia i mienia przed pożarami, klęskami żywiołowymi i zagrożeniami ekologicznymi lub innymi miejscowymi zagrożeniami,
2. rzecznictwo i reprezentowanie członków Związku wobec organów administracji publicznej,
3. wykonywanie zadań z zakresu ochrony przeciwpożarowej zleconych przez organy administracji publicznej,
4. współtworzenie i opiniowanie aktów normatywnych dotyczących ochrony przeciwpożarowej,
5. działanie na rzecz ochrony środowiska,
6. informowanie o występujących zagrożeniach pożarowych i innych zagrożeniach miejscowych oraz sposobach im zapobiegania,
7. rozwijanie i upowszechnianie działalności kulturalnej,
8. rozwijanie i krzewienie kultury fizycznej i sportu,
9. organizowanie pożarniczego i obronnego wychowania dzieci i młodzieży.

Do życia społecznego włączają się również działające Koła Gospodyń Wiejskich działające we wsiach: Dylewo, Frygnowo, Gierzwałd, Grunwald, Stębark i Zybułtowo.

¹⁰ <https://pl.wikipedia.org>. dostęp z 17 dnia kwietnia 2024 r.

5.Liczba i struktura demograficzna mieszkańców Gminy Grunwald

Na dzień 31 grudnia 2022 r. w ewidencji Urzędu Gminy znajdowało się 5 237 zameldowanych mieszkańców, w tym 2 595 kobiet i 2 642 mężczyzn. Ogólna liczba zameldowanych mieszkańców, w porównaniu do roku 2021, zmniejszyła się o 81 osób. Średnia gęstość zaludnienia w 2022 r. wynosiła 29 osób na /km².

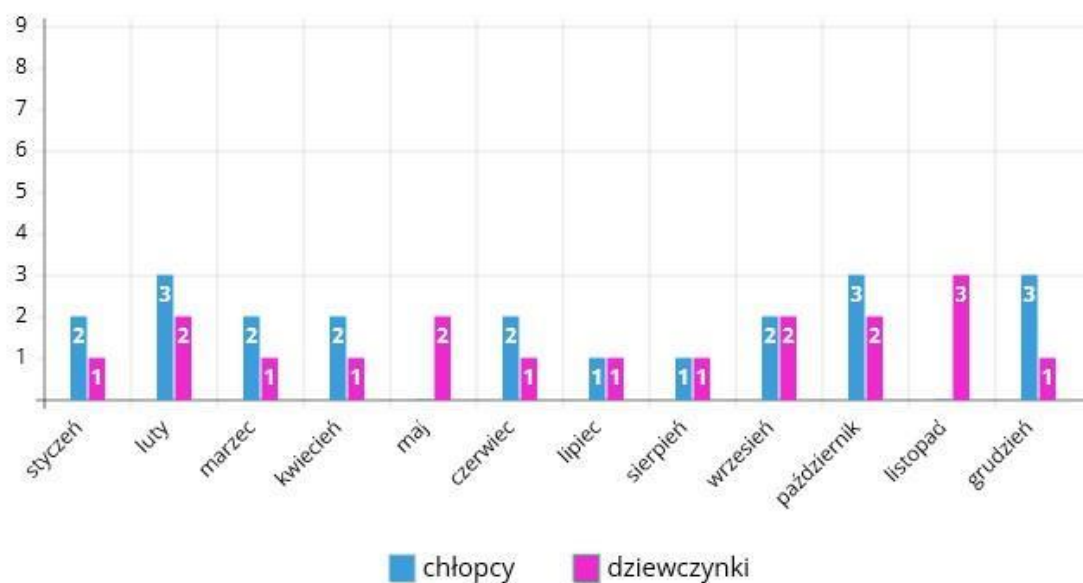
Wybrane, najważniejsze dane statystyczne z 2022 r. dotyczące mieszkańców Gminy Grunwald:

- zameldowania – 137 osób (114 w 2021r.),
- wymeldowania – 220 osób (125),
- urodzenia – 39 osób (42),
- zgony – 63 osoby (75),
- ogólna liczba zawartych małżeństw – 31 (27),
- rozwody małżeństw zarejestrowanych przez USC Grunwald – 16 (18),
- rozwody zarejestrowane u mieszkańców zameldowanych na pobyt stały – 27 (20),
- wydane dowody osobiste – 344 szt. (267),
- wydane odpisy aktów stanu cywilnego (skrótowych, zupełnych) – 459 szt. (655),
- przypiski informacyjne dodane do aktów stanu cywilnego – 244 szt. (190),
- wzmianki dodane do aktów stanu cywilnego – 78 szt. (92).

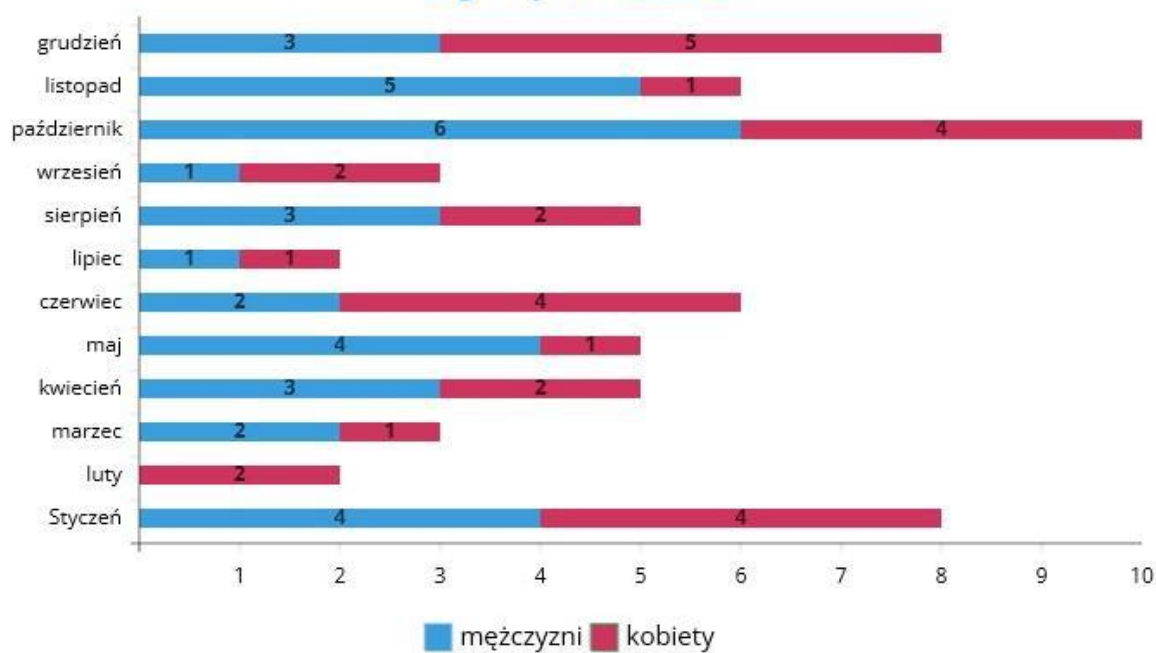
W 2022 roku odnotowano 39 urodzeń i 63 zgony, co daje ujemny przyrost naturalny -24 osób¹¹

¹¹ Stan na 31 grudnia roku poprzedzającego rok, w którym ogłoszono nabór wniosków o powierzenie grantu (umowa o powierzenie grantu nr 3/2024)

Urodzenia w 2022r.

Zgony w 2022r.

WYKAZ MIEJSCOWOŚCI I STAN LUDNOŚCI W GMINIE GRUNWALD

(stan na 31.12.2022 r.)¹²

¹² Stan na 31 grudnia roku poprzedzającego rok, w którym ogłoszono nabór wniosków o powierzenie grantu (umowa o powierzenie grantu nr 3/2024)

L.p.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców 2021r.	Liczba mieszkańców 2022r. (stan na 31.12.2022 r.)	Zmiana
1.	Dąbrowo	15	15	bz
2.	Domkowo	207	204	-3
3.	Dylewko	51	52	+1
4.	Dylewo	368	353	-15
5.	Frygnowo	281	285	+4
6.	Gierzwałd	724	719	-5
7.	Głądy	76	76	bz
8.	Góry Lubiańskie	51	49	-2
9.	Grabiczki	11	10	-1
10.	Grunwald	366	344	-22
11.	Jędrychowo	7	7	bz
12.	Kalwa	20	20	bz
13.	Kiersztanowo	178	171	-7
14.	Kiersztanówko	67	65	-2
15.	Kitnowo	193	191	-2
16.	Korsztyn	94	93	-1
17.	Lipowa Góra	7	7	bz
18.	Lubian	5	5	bz
19.	Lubianek	56	55	-1
20.	Łącko	26	26	bz
21.	Łodwigowo	214	213	-1
22.	Marcinkowo	84	83	-1
23.	Mielno	363	357	-6
24.	Omin	59	61	+2
25.	Pacółtówko	56	59	+3

26.	Pacóttowo	208	201	-7
27.	Rychnowo	260	259	-1
28.	Rychnowska Wola	80	80	bz
29.	Rzepki	2	2	bz
30.	Stębark	388	383	-5
31.	Szczepankowo	209	208	-1
32.	Tymawa	56	57	+1
33.	Ulnowo	48	42	-6
34.	Wróble	36	36	bz
35.	Zapieka	52	58	+6
35.	Zybułtowo	400	391	-9
RAZEM		5318	5237	-81

WYKAZ MIEJSCOWOŚCI I STAN LUDNOŚCI W GMINIE GRUNWALD

(stan na 31.12.2023 r.)¹³

L.p.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców 2021 r.	Liczba mieszkańców 2022r. (stan na 31.12.2022 r.)	Liczba mieszkańców 2023 r. (stan na 31.12.2023 r.)
1.	Dąbrowo	15	15	16
2.	Domkowo	207	204	203
3.	Dylewko	51	52	40
4.	Dylewo	368	353	337
5.	Frygnowo	281	285	290
6.	Gierzwałd	724	719	721
7.	Głądy	76	76	67

¹³ Dane Urzędu Stanu Cywilnego Gminy Grunwald

8.	Góry Lubiańskie	51	49	49
9.	Grabiczki	11	10	11
10.	Grunwald	366	344	344
11.	Jędrychowo	7	7	7
12.	Kalwa	20	20	18
13.	Kiersztanowo	178	171	179
14.	Kiersztanówko	67	65	64
15.	Kitnowo	193	191	194
16.	Korsztyn	94	93	93
17.	Lipowa Góra	7	7	7
18.	Lubian	5	5	5
19.	Lubianek	56	55	47
20.	Łącko	26	26	26
21.	Łodwigowo	214	213	212
22.	Marcinkowo	84	83	84
23.	Mielno	363	357	355
24.	Omin	59	61	61
25.	Pacóttówko	56	59	60
26.	Pacóttowo	208	201	200
27.	Rychnowo	260	259	255
28.	Rychnowska Wola	80	80	85
29.	Rzepki	2	2	2
30.	Stębark	388	383	384
31.	Szczepankowo	209	208	209
32.	Tymawa	56	57	59
33.	Ulnowo	48	42	40
34.	Wróble	36	36	34

35.	Zapieka	52	58	56
35.	Zybułtowo	400	391	389
RAZEM		5318	5237	5203

DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ W GMINIE GRUNWALD

(stan na 31.12.2021 r. i 31.12.2022 r.)¹⁴

WYSZCZEGÓLNIENIE	ROK OCENY			BILANS
		2021	2022	
MIESZKAŃCY (w osobach)				
Ogółem	1	5318	5237	-81
KOBIETY				
Ogółem	2	2651	2595	-56
Wiek 0-17	3	584	543	-41
Wiek 18-59	4	1434	1415	-19
Wiek 60 lat i więcej	5	633	637	4
MĘŻCZYŹNI				
Ogółem	6	2701	2642	-59
Wiek 0-17	7	582	563	-19
Wiek 18-64	8	1809	1744	-65
Wiek 65 lat i więcej	9	310	335	+25

¹⁴ Stan na 31 grudnia roku poprzedzającego rok, w którym ogłoszono nabór wniosków o powierzenie grantu (umowa o powierzenie grantu nr 3/2024)

6. Jednostki Organizacyjne

- Gminny Ośrodek Kultury w Gierzwałdzie.
- Gminna Biblioteka Publiczna.
- Szkoły Podstawowe: Frygnowo, Gierzwałd, Mielno, Stębark i Szczepankowo.
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Grunwald.

7. Jednostki pomocnicze

Sołectwo Domkowo, Sołectwo Dylewo, Sołectwo Frygnowo, Sołectwo Gierzwałd, Sołectwo Głądy, Sołectwo Góry Lubiańskie, Sołectwo Grunwald, Sołectwo Kiersztanowo, Sołectwo Kiersztanówko, Sołectwo Kitnowo, Sołectwo Korsztyn, Sołectwo Łodwigowo, Sołectwo Marcinkowo, Sołectwo Mielno, Sołectwo Pacółtowo, Sołectwo Rychnowo, Sołectwo Rychnowska Wola, Sołectwo Stębark, Sołectwo Szczepankowo, Sołectwo Zapieka i Sołectwo Zybułtowo.

8. Oświata

Sieć publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Grunwald:

- 1) Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi we Frygnowie - o strukturze organizacyjnej klas I – VIII.
- 2) Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Gierzwałdzie - o strukturze organizacyjnej klas I – VIII.
- 3) Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Mielnie - o strukturze organizacyjnej klas I- VIII.
- 4) Szkoła Podstawowa im. Władysława Jagiełły w Stębarku - o strukturze organizacyjnej klas I - VIII.
- 5) Szkoła Podstawowa im. Zawiszy Czarnego w Szczepankowie - o strukturze organizacyjnej klas I - VIII.

Na terenie Gminy Grunwald funkcjonuje Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Dylewie.

Sieć publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych Gminy Grunwald tworzą

- 1) Przedszkole Samorządowe im. Jana Pawła II w Mielnie, wchodząca w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego.

- 2) Oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej im. Królowej Jadwigi we Frygnowie.
- 3) Oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Gierzwałdzie.
- 4) Oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej im. Zawiszy Czarnego w Szczepankowie.
- 5) Oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej im. Władysława Jagiełły w Stębarku.

Informacja o liczbie uczniów w szkołach prowadzonych przez Gminę Grunwald według stanu na dzień 30.09.2020 r., 30.09.2021 r., 30.09.2022 r. i 30.09.2023 r.

Liczba dzieci w szkołach Gminy Grunwald								
Nazwa szkoły	Liczba uczniów w klasach I-III -rok szkolny 2020/2021	Liczba uczniów w oddziałach przedszkolnych -rok szkolny 2020/2021	Liczba uczniów w klasach I-VIII -rok szkolny 2021/2022	Liczba uczniów w oddziałach przedszkolnych -rok szkolny 2021/2022	Liczba uczniów w klasach I-VIII -rok szkolny 2022/2023	Liczba uczniów w oddziałach przedszkolnych -rok szkolny 2022/2023	Liczba uczniów w klasach I-VIII -rok szkolny 2023/2024	Liczba uczniów w oddziałach przedszkolnych -rok szkolny 2023/2024
Szkoła Podstawowa im. Królowej Jadwigi we Frygnowie Frygnowo 17	58	9	48	8	39	12	30	13
Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Gierzwałdzie Gierzwałd 35	138	65	137	70	136	65	121	75
Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Mielnie (w Zespole Szkolno-Przedszkolnym) Mielno 21	66	33 przedszkole	73	32 przedszkole	71	28 przedszkole	60	36 przedszkole

Szkoła Podstawowa im. Władysława Jagiełły w Stębarku Stębark 56	83	42	88	54	87	54	90	54
Szkoła Podstawowa im. Zawiszy Czarnego w Szczepankowie Szczepankowo 31	76	7	72	15	63	15	58	17
RAZEM:	421	156	418	179	396	174	359	195

9. Podstawowe informacje o dochodach i wydatkach Gminy na 2024 r.

(dane w oparciu uchwałę nr LXXIII/537/2024 Rady Gminy Grunwald z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Grunwald na 2024 rok).

- Plan dochodów budżetowych 70 022 522,62 zł, z tego:
 - dochody bieżące - 40 135 766,47 zł,
 - dochody majątkowe - 27 886 756,15 zł.
- Plan wydatków budżetowych - 74 686 912,89 zł, z tego:
 - wydatki bieżące - 42 121 608,47 zł,
 - wydatki majątkowe - 32 565 304,42 zł.
- Wydatki inwestycyjne - 27 900 304,42 zł oraz pozostałe wydatki majątkowe - 4 665 000,00 zł,
- Wydatki na programy i projekty realizowane ze środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oraz pozostałe środki pochodzące ze źródeł zagranicznych nie podlegających zwrotowi w 2024 roku w wysokości 2 018 021,71 zł.
- Łączna kwota planowanych przychodów - 13 134 530,74 zł i łączna kwota planowanych rozchodów - 8 470 140,47 zł.

10. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych oraz stopa bezrobocia

(Stan 31 stycznia 2024 r.)¹⁵

Bezrobotni	Bezrobotni w tys.	Stopa bezrobocia w %
Polska	837,1	5,4
Woj. WARMIŃSKO- MAZURSKIE	42,2	8,8
powiat ostródzki	3,1	9,2

¹⁵ <https://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/statystyki-i-analizy/bezrobocie-rejestrowane>, dostęp 22 kwietnia 2024 r.

11. Komunikacja transportowa

Istniejący układ komunikacyjny gminy Grunwald jest słabo rozwinięty. Brak jest w gminie linii kolejowej, co utrudnia dostępność komunikacyjną gminy w powiązaniach zewnętrznych. Powiązania wewnętrzne umożliwiają dostępność poprzez układ drogowy wszystkim wsiom, zróżnicowana jest tylko ich jakość. Istotnymi problemami w zakresie drogownictwa dotyczącymi gminy są:

- wysoki stopień degradacji technicznej infrastruktury komunikacyjnej,
- rosnący ruch drogowy,
- zagrożenia dla ruchu pieszych,
- ograniczenia środków finansowych niezbędnych do realizacji inwestycji komunikacyjnych.

Na podstawie uwarunkowań rozwoju gminy Grunwald założono podział funkcjonalny dróg na układ:

- nadrzędny,
- podstawowy,
- uzupełniający.

W układzie nadrzędnym pozostaje droga krajowa nr 7 (E-77) Gdańsk-Ostróda-Olsztynek-Warszawa-Kraków-granica państwa, zmodernizowana do klasy S – ekspresowa. Ponadto w układzie nadrzędnym znajdują się drogi wojewódzkie:

- droga nr 537 Lubawa - Pawłowo,
- droga nr 542 Rychnowo - Działdowo.

W układzie podstawowym obsługującym bezpośrednio wydzielone jednostki funkcjonalne znajdują się następujące drogi:

- droga nr 1261 N Frygnowo - Łodwigowo - dr. Nr 1264 N,
- droga nr 1262 N Gierzwałd - Kiersztanowo,
- droga nr 1266 N Samin - Stębark - Łodwigowo,
- droga nr 1585 N Mielno - Rączki - dr. Nr 1264 N,
- droga nr 1924 N Szczepankowo - Gierzwałd - Pacóltowo,
- droga nr 1243 N Ostróda - Tułodziad, odcinek Dylewo - Tułodziad.

Pozostałe drogi powiatowe (tj. droga nr 1251N Durąg-Rychnowo, droga nr 1253N Rychnowo - Pacóltowo - Zybułtowo - Wierzbowo - Kłęczkowo - Komorniki, droga nr 1260N dr nr 1253N-Pacóltowo-Olsztynek, droga nr 1963N dr nr 1232N-Dziadyk-Ryn-Głądy) i

drogi gminne tworzą w gminie układ uzupełniający. Wszystkie drogi tworzące w gminie układ uzupełniający wymagają poprawienia stanu technicznego dla prawidłowego funkcjonowania gminy i prawidłowej obsługi mieszkańców¹⁶.

12. Turystyka i rekreacja

Na atrakcyjność turystyczną gminy Grunwald składa się wiele czynników :

- Pola Grunwaldu (obszar, na którym rozegrała się bitwa pod Grunwaldem w roku 1410).
- Kompleksy leśne, zadrzewienia śródpolne
- Urozmaicone ukształtowanie terenu
- Dziedzictwo kulturowe
- Niski poziom zaludnienia
- Niski poziom urbanizacji, rozproszona zabudowa
- Czyste powietrze
- 19,7% gminy zajmują lasy - lasy są ważne dla osób poszukujących ciszy, spokoju i kontaktu z naturą
- Wybitne walory przyrodnicze i kulturowe oraz niskie uprzemysłowienie wyznaczają temu obszarowi, jako jedną z podstawowych funkcji – turystykę
- Na obszarze gminy do rejestru zabytków woj. warmińsko-mazurskiego wpisanych jest wiele obiektów i zespołów kulturowych.
- Bogata historia tych terenów, odzwierciedlająca dzieje Warmii i Mazur, mogąca stać się podstawą dla różnych przedsięwzięć o znaczeniu kulturalnym i turystycznym
- Malowniczo położone jeziora, strefy ochrony przyrody (więcej 2.5 Ochrona przyrody, krajobrazu i środowiska oraz 2.8 Środowisko przyrodnicze).

¹⁶ strategia rozwoju społeczno - gospodarczego gminy Grunwald na lata 2016 – 2026.

13. Uproszczona analiza SWOT gminy Grunwald

Silne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia dla gminy Grunwald.

Zadaniem opracowania koncepcji było wypracowanie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla gminy Grunwald, czyli przeprowadzenie analizy SWOT.

Analiza SWOT jest kompleksową metodą służącą do badania zasobów obszaru oraz jego otoczenia. Jest ona oparta na prostym schemacie klasyfikacji. Wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję gminy dzieli się na:

- zewnętrzne w stosunku do gminy i mające charakter uwarunkowań wewnętrznych,
- wywierające negatywny wpływ na jednostkę i mające wpływ pozytywny.

Analiza SWOT polega na zidentyfikowaniu wymienionych czterech grup czynników:

- S (*Strengths*) – mocne strony: wszystko co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obszaru,
- W (*Weaknesses*) – słabe strony: wszystko co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obszaru,
- O (*Opportunities*) – szanse: wszystko co stwarza dla analizowanego obszaru szansę korzystnej zmiany,
- T (*Threats*) – zagrożenia: wszystko co stwarza dla analizowanego obszaru niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Na podstawie posiadanej wiedzy oraz w oparciu o dane zawarte w diagnozie sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Grunwald i wynikające z nich tendencje podczas przeprowadzonych ankiet określono najważniejsze czynniki wpływające na rozwój. Zostały one przedstawione w poniższych tabelach

Tabela Analiza SWOT dla gminy Grunwald (mocne i słabe strony)

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Rozpoznawalne zasoby dziedzictwa kultury materialnej i niematerialnej o zaoczeniu ponadregionalnym (Pola Grunwaldzkie).	1. Niewystarczające zabezpieczenie w infrastrukturę obsługi ruchu turystycznego.
2. Liczne obiekty zabytkowe.	2. Sezonowa oferta turystyczna ograniczona do zagospodarowania miesięcy letnich.
3. Znaczące walory środowiska naturalnego i duża liczba obiektów	

<p>przyrodniczych objętych ochroną prawną.</p> <p>4. Dostępność terenów o znaczącym potencjale dla rozwijania funkcji turystycznych.</p> <p>5. Duży potencjał rolniczej przestrzeni produkcyjnej.</p> <p>6. Znaczący potencjał społeczny mierzony korzystnym udziałem ludności w wieku produkcyjnym w ogóle społeczeństwa.</p> <p>7. Rozwinięty system edukacyjny na poziomie przedszkolnym i podstawowym.</p> <p>8. Duży potencjał w grupie ludności w wieku przedprodukcyjnym, która okazuje się wysoką aktywnością własną.</p> <p>9. Funkcjonująca sieć aktywności lokalnej w oparciu o OSP i lokalni liderzy skupieni wokół organizacji.</p> <p>10. Zabezpieczenie instytucjonalne dla realizacji oferty kulturalna kierowanej do mieszkańców.</p> <p>11. Korzystne położenie w ciągu komunikacyjnym stanowiącym o dostępności regionu.</p>	<p>3. Niewielka ilość atrakcji turystycznych tworzonych na bazie posiadanych zasobów i walorów.</p> <p>4. Niedostatecznie rozwinięty system informacji i promocji dla obszaru gminy.</p> <p>5. Niezadawalający stan zachowania obiektów zabytkowych.</p> <p>6. Niedoinwestowanie infrastruktury rekreacyjnej i sportowej delegowanej do mieszkańców.</p> <p>7. Zbyt mała liczba i niedoinwestowanie obiektów wykorzystywanych jako centra aktywności wiejskiej.</p> <p>8. Niedoinwestowanie obiektów użytku publicznego.</p> <p>9. Niska jakość infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu lokalnym.</p> <p>10. Braki infrastrukturalne m.in. niewystarczający poziom skanalizowana gminy.</p> <p>11. Zbyt małe wykorzystanie OZE.</p> <p>12. Niedostatecznie rozwinięty system zachęt kierowany do inwestorów zewnętrznych.</p> <p>13. Mała powierzchnia terenów inwestycyjnych.</p> <p>14. Niski wskaźnik przedsiębiorczości wśród mieszkańców.</p> <p>15. Niezadawalająca liczba inwestycji zewnętrznych realizowanych przez podmioty rynkowe.</p>
---	--

16. Wysokie bezrobocie rejestrowane i jego niekorzystna struktura. Duża liczba osób biernych zawodowo.
17. Niskie poziom wykształcenia i zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe części mieszkańców.
18. Widoczna marginalizacja najuboższej ludności oraz występujące zjawisko dziedziczenia biedy.
19. Duży odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej (zwłaszcza wśród osób młodych) i narastające zagrożenie trwałym wykluczeniem społecznym wśród części mieszkańców.
20. Niekorzystne wskaźniki demograficzne, migracja osób w wieku produkcyjnym, pogarszająca się struktura demograficzna, rosnący udział ludności w wieku poprodukcyjnym.
21. Niewystarczająca aktywność własna mieszkańców w oparciu o działanie organizacji pozarządowych i grupy nieformalne.
22. Niska partycypacja obywatelska w sprawy istotnych społecznie.
23. Zbyt małe środki materialne na rozwój organizacji pozarządowych i brak instytucjonalnych form wsparcia na rzecz inicjatyw obywatelskich.
24. Niepełne instytucjonalne wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

	<p>i braki infrastrukturalne dla realizacji form pomocy socjalnej.</p> <p>25. Utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej i niedostatecznie rozwinięte programy profilaktyki zdrowotnej.</p> <p>26. Niewystarczająca oferta skierowana na rozwój osobisty realizowana w dopasowaniu do różnych grup wiekowych (dzieci, młodzież, seniorzy).</p> <p>27. Znaczące oddalenie od większych ośrodków miejskich.</p>
--	--

Tabela. Analiza SWOT dla gminy Grunwald (szanse i zagrożenia rozwoju)

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>1. Rozwój idei partnerstwa publiczno-prywatnego przy realizacji przedsięwzięć nakierowanych na rozwój społeczny i gospodarczy.</p> <p>2. Ogólna poprawa sytuacji gospodarczej kraju i rozwój rynku pracy.</p> <p>3. Wzrost zapotrzebowania na krajowe produkty turystyczne oparte o wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i historycznego oraz naturalne zasoby przyrodnicze.</p> <p>4. Rozwój produkcji rolnej i przetwórstwa spożywczego na obszarach o dobrym stanie zachowania środowiska przyrodniczego.</p>	<p>1. Komplikacje proceduralne dla realizacji zadań partnerskich na styku sektora publicznego i prywatnego oraz brak wypracowanych mechanizmów współpracy.</p> <p>2. Sposób rozdziału środków pomocowych UE nastawiony na wspieranie obszarów o wysokim potencjale rozwojowym.</p> <p>3. Odpływ z terenów wiejskich ludności z grup charakteryzujących się największą produktywnością.</p> <p>4. Spadek dzietności i starzenie się społeczeństwa.</p> <p>5. Zacieranie postaw obywatelskich i spadek chęci uczestnictwa w działaniach na rzecz rozwoju społeczności lokalnej.</p>

<p>5. Środki pomocowe dostępne na realizację projektów o charakterze inwestycyjnym oraz nakierowanych na rozwój zasobów ludzkich.</p> <p>6. Promocja idei społeczeństwa obywatelskiego połączona z instytucjonalnym i materialnym wsparciem organizacji pozarządowych.</p> <p>7. Wspieranie na poziomie krajowym i regionalnym działań związanych z rewitalizacją społeczną i rozwojem zasobów ludzkich.</p> <p>8. Promocja polityki prorodzinnej.</p> <p>9. Poprawa dostępności komunikacyjnej regionu poprzez rozwój krajowych programów budowy dróg.</p>	<p>6. Nasilenie się zjawiska wykluczenia społecznego i patologii społecznych.</p> <p>7. Ubożenie mieszkańców obszarów położonych poza głównymi centrami rozwoju i narastanie rozwarstwienie społeczeństwa.</p> <p>8. Wykluczenie inwestycyjne obszarów peryferyjnych.</p> <p>9. Globalne zjawiska kryzysu gospodarczego i niekorzystny rozwój sytuacji geopolitycznej.</p> <p>10. Stagnacja na rynku pracy.</p> <p>11. Spadek natężenie krajowego ruchu turystycznego.</p> <p>12. Utrudnienia proceduralne dla realizacji inwestycji na obszarach o wysokiej wartości przyrodniczej oraz na obiektach zabytkowych.</p>
---	--

Analiza SWOT

Na dalszym etapie prac strategicznych wykorzystano analizę SWOT. Jest to kompleksowa metoda analizy strategicznej, która uwzględnia zarówno badanie czynników wnętrza, jak i badanie jej otoczenia zewnętrznego. Polega na identyfikacji kluczowych atutów i słabości oraz na skonfrontowaniu ich z aktualnymi i przyszłymi szansami i zagrożeniami. SWOT potraktowano nie tylko jako jedną z metod analizy strategicznej, ale także jako koncepcję formułowania kompleksowej koncepcji rozwoju gminy Grunwald. Zastosowana metoda jest sposobem organizowania faktów, umożliwiającym zrozumienie danych i dostrzeżenie wynikających z nich konsekwencji.

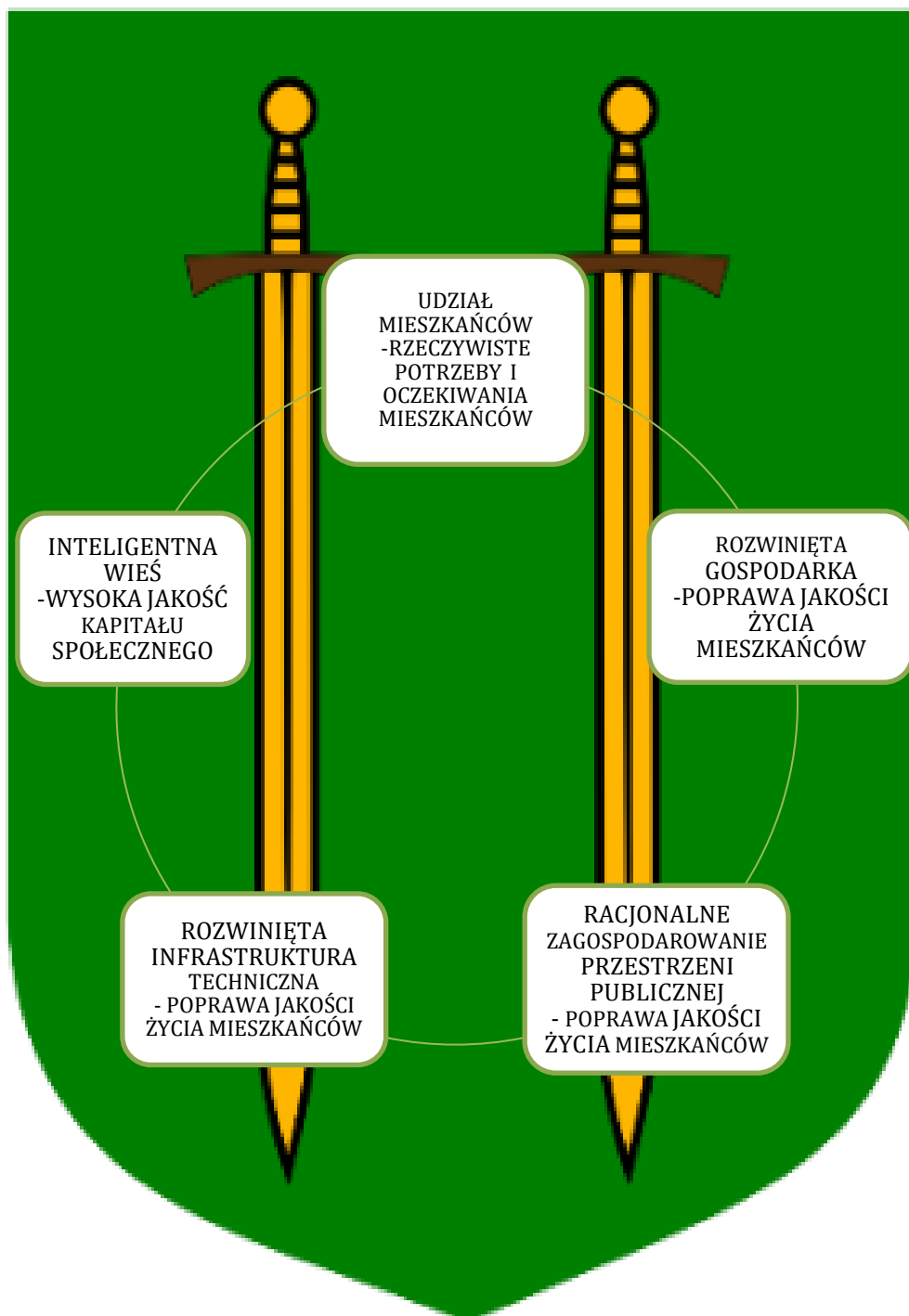
Przystąpiono do wykonania analizy SWOT, która służy ustaleniu zależności, pomiędzy najważniejszymi dla rozwoju zjawiskami w funkcjonowaniu gminy. Na podstawie analizy SWOT wypracowanej na podstawie ankiet sformułowano po pięć kluczowych mocnych, słabych stron, szans i zagrożeń.

Tabela Analiza SWOT dla gminy Grunwald (mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia)

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Korzystana struktura wiekowa ludności stanowiąca o wysokim kapitale dla realizacji działań gospodarczych i społecznych. 2. Sformalizowana i dobrze wykształcona sieć organizacji społecznych w postaci OSP tworzona przez liderów lokalnych. 3. Bogactwo zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego dla rozwoju funkcji turystycznych i rekreacyjnych. 4. Korzystne położenie w ciągu komunikacyjnym o znaczeniu krajowym stanowiące o dostępności obszaru gminy. 5. Zabezpieczenie instytucjonalne, lokalowe i kadrowe dla realizacji działań nastawionych na rozwój zasobów ludzkich i propagowanie kultury. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Problemy natury demograficznej oraz niewystarczająca jakość kapitału ludzkiego i marginalizacji społeczna części mieszkańców. 2. Niski poziom samoorganizacji mieszkańców oraz niewystarczające zaangażowanie obywatelskie w sprawy istotne społecznie i rozwój gminny przez realizację inicjatyw oddolnych. 3. Zastój w sferze gospodarczej objawiający się małą liczbą przedsięwzięć rynkowych realizowanych przez inwestorów zewnętrznych oraz niskim wskaźnikiem przedsiębiorczości wśród mieszkańców. 4. Niepełne wykorzystanie naturalnych warunków przyrodniczych oraz dziedzictwa kulturowego i historycznego dla kreowania funkcji gospodarczych i tworzenia zadawalających warunków bytowych. 5. Braki infrastruktury stanowiącej podstawowe zaplecze dla prowadzenia działalności gospodarczej, społecznej i stanowiące o jakości zamieszkania oraz niedoinwestowanie obiektów użyteczności publicznej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie na poziomie krajowym działań związanych z rewitalizacją społeczną, rozwojem zasobów 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nasilanie się negatywne zjawiska demograficzne na obszarach wiejskich związane z migracją ludności z grup

<p>ludzkich, polityką prorodzinną oraz promocja idei społeczeństwa obywatelskiego połączona z instytucjonalnym i materialnym wsparciem organizacji pozarządowych.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Środki UE dostępne na realizację projektów o charakterze inwestycyjnym oraz nakierowanych na rozwój zasobów ludzkich. 3. Poprawa dostępności komunikacyjnej regionu poprzez rozwój krajowych programów budowy dróg. 4. Wzrost zapotrzebowania na produkty i usługi bazujące na zasobach lokalnych z obszaru turystyki, rolnictwa i przetwórstwa spożywczego. 5. Ogólna poprawa sytuacji gospodarczej kraju i rozwój rynku pracy oraz rozwój oparty o partnerstwa wielosektorowe. 	<p>charakteryzujących się najtęższą produktywnością, spadek dzietności i starzenie się społeczeństwa.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Spadek popytu na produkty i usługi krajowe realizowane w oparciu o wykorzystanie zasobów lokalnych (turystyka, działalność rolnicza i przetwórstwo spożywcze). 3. Marginalizacja gospodarcza terenów peryferyjnych położonych poza głównymi centrami rozwoju i zastój na rynku pracy. 4. Zagrożenia dla realizacji inwestycji powodowane system rozdziału środków pomocowych UE preferujący obszary o wysokim potencjale rozwojowym oraz utrudnieniami proceduralnymi dla realizacji inwestycji na terenach o wysokiej wartości przyrodniczej oraz na obiektach zabytkowych. 5. Ubożenie obszarów wiejskich wynikające z zacieranie postaw obywatelskich oraz nasilenie się zjawiska wykluczenia społecznego i patologii społecznych.
--	---

Docelowe efekty opracowania koncepcji Smart Village

14. Lista projektów

Poniżej przedstawiono listę projektów, których realizacja przyczyni się bezpośrednio do poprawy jakości życia mieszkańców Gminy Grunwald. Projekty przynależą do odpowiednich działań i celów, choć często wspierają swoją skuteczność. Lista jest systemem zintegrowanym, jednak dla swojej skuteczności nie wymaga realizacji wszystkich założonych projektów. Rekomenduje się okresową analizę poniższej listy pod kątem aktualności planowanych inicjatyw i aktualizację założeń.

Lista projektów, które składają się na realizację koncepcji Smart Village, uwzględniających komponent cyfrowy, środowiskowy i klimatyczny. Planowane inicjatywy do wdrożenia oraz ich efekty.

Zadanie nr	Nazwa zadania	Opis zadania	Komponent	Proponowane źródła finansowania	Korzyści/efekty dla lokalnej społeczności	Opis użycia technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych lub lepszego wykorzystania wiedzy
1	2	3	4	5	6	7
1.	Budowa, przebudowa oraz remont dróg gminnych wraz z chodnikami	Budowa, przebudowa lub remontu dróg gminnych wraz z chodnikami obejmujących obszar wsi: Domkowo, Dylewo, Frygnowo, Gierzwałd, Głądy, Góry Lubiańskie, Grunwald, Kiersztanowo, Kiersztanówko, Kitnowo, Korsztyn, Łodwigowo, Marcinkowo, Mielno, Pacótkowo, Rychnowo, Rychnowska Wola, Stębark, Szczepankowo, Zapieka i Zybułtowo nr dróg: G155026N, G155026SN, G155025N, G155024N, G155027N, G155029N, G155028N, G155022N, G155020N, G155023N, G155017N, G155018N, G155016N, G155011N, G155008N, G155007N, G155010N, G155005N, G155009N, G155007N, G155006N, G155004N, G155001N, G155003N, G155002N, G155015N, G155014N, G155013N, G155012N, G155002N	Środowiskowy	Budżet Państwa – Ministerstwo Infrastruktury - Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg oraz środki własne gminy	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych oraz podniesienie bezpieczeństwa. Rozwiązanie problemów dotyczących niedoinwestowania	W miejscach szczególnie narażonych – montaż monitoringu
2.	Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego w Gminie Grunwald	Modernizacja oświetlenia ulicznego, w tym montaż lamp solarnych w Gminie Grunwald z zastosowaniem inteligentnego zarządzania oświetleniem.	Klimatyczny, środowiskowy, cyfrowy	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027 (FE dla Warmii i Mazur). Budżet państwa, środki własne gminy.	Poprawa jakości życia oraz podniesienie bezpieczeństwa mieszkańców. Rozwiązanie problemów dotyczących niedoinwestowania.	Inteligentny system zarządzania oświetleniem

					Poszanowanie środowiska i klimatu Poprawa oświetlenia publicznego.	
3.	Budowa sieci światłowodowej	Budowa sieci światłowodowej mająca na celu poprawę dostępu do szybkiego Internetu dla mieszkańców oraz przedsiębiorstw.	Środowiskowy, cyfrowy.	Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko. Rządowy Program „Rozświetlamy Polskę”. ARiMR naborów wniosków w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.	Lokalna społeczność zyska wysokiej jakości przestrzeń do komunikacji. Likwidacja przepaści cyfrowej. Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Grunwald. Dzięki temu rozwiązaniu możliwe będzie rozwijanie nowoczesnych technologii, telemedycyny, e-learningu oraz wsparcie dla lokalnych firm w prowadzeniu działalności online.	Nowoczesne technologie wykorzystywane do komunikacji i przekazywania informacji między osobami. Technologie komunikacji i pracy zdalnej.
4.	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości, Stębark, Gierzwałd, Kitnowo Zybułtowo oraz - inwestycja w zakresie systemów indywidualnego oczyszczania ścieków dla mieszkańców Gminy Grunwald (przydomowe oczyszczalnie ścieków)	Interwencja wspierająca rozwój infrastruktury wiejskiej, wspierającej infrastrukturę ukierunkowaną na rozbudowę kanalizacji sanitarnej oraz poszanowanie środowiska i klimatu. Rozwój infrastruktury technicznej.	Środowiskowy, klimatyczny	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027. Środki finansowe w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. (PS WPR 2023-2027). Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027)	Projekt przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców oraz ochrony środowiska i klimatu.	Zastosowanie nowoczesnych technologii do oczyszczania ścieków.

5.	Budowa świetlicy wiejskiej w Korsztynie, Stębarku	<p>Budowa świetlicy wiejskiej składającej się z sali spotkań integracyjnych, pokój pobytu dziennego, kuchnia, jadalnia, gabinet doraźnej pomocy medycznej, gabinet do rehabilitacji, sala ćwiczeń gimnastycznych, łazienka dla kobiet i mężczyzn. Wszystkie pomieszczenia dostosowane dla osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Świetlica wiejska z dostępem do Internetu.</p> <p>Włączenie mieszkańców w realizowanie działań</p>	Środowiskowy	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, LGD Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych, rozwiązywanie problemów dotyczących niedoinwestowania	Miejsce do rozwoju technologii cyfrowych do nauki korzystania z Internetu oraz rozwoju umiejętności telekomunikacyjnych jak również miejsce lepszego wykorzystania wiedzy oraz wymiany wzajemnych doświadczeń
6.	Termomodernizacja i rozbudowa budynku Szkoły Podstawowej w Gierzwałdzie	<p>Kompleksowe przedsięwzięcie termomodernizacyjne, dotyczące podniesienia parametrów energetycznych, między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocieplenie obiektu, wymiana okien, drzwi zewnętrznych, - wymiana infrastruktury na energooszczędną, - instalacja dedykowanych potrzebom energetycznym budynku urzędzeń OZE (z możliwością zastosowania magazynów energii), - montaż instalacji fotowoltaicznej lub innych źródeł odnawialnych „odnawialne, niekopalne źródła energii”, - przebudowa systemów wentylacji i klimatyzacji, - instalacja systemów chłodzących 	Środowiskowy, klimatyczny	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027, WFOŚ.	Poprawa jakości życia, poszanowanie środowiska i klimatu, rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania	Wykorzystanie nowych technologii stosowanych w budownictwie z wykorzystaniem materiałów przyjaznych dla środowiska. Modernizacja polegają a zmniejszeniu kosztów użytkowania – energii elektrycznej, ciepłej itp. Wykorzystanie nowych technologii
7.	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Stębarku, Frygnowie, Mielnie i Szczepankowie	<p>Kompleksowe przedsięwzięcie termomodernizacyjne, dotyczące podniesienia parametrów energetycznych, między innymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ocieplenie obiektu, wymiana okien, drzwi zewnętrznych, - wymiana infrastruktury na energooszczędną, - instalacja dedykowanych potrzebom energetycznym budynku urzędzeń OZE (z możliwością zastosowania magazynów energii), - montaż instalacji fotowoltaicznej lub innych źródeł odnawialnych „odnawialne, niekopalne źródła energii”, - przebudowa systemów wentylacji i klimatyzacji 	Środowiskowy, klimatyczny	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027, Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027, WFOŚ.	Poprawa jakości życia, poszanowanie środowiska i klimatu, rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania	Wykorzystanie nowych technologii stosowanych w budownictwie z wykorzystaniem materiałów przyjaznych dla środowiska. Modernizacja polegają a zmniejszeniu kosztów użytkowania – energii elektrycznej, ciepłej itp. Wykorzystanie nowych technologii

8.	Budowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Kiersztanówko na dz. nr 26	Budowa świetlicy wiejskiej składającej się z sali spotkań integracyjnych, pokój pobytu dziennego, kuchnia, jadalnia, gabinet doraźnej pomocy medycznej, gabinet do rehabilitacji, sala ćwiczeń gimnastycznych, łazienka dla kobiet i mężczyzn. Wszystkie pomieszczenia dostosowane dla osób z niepełnosprawnościami. Świetlica wiejska z dostępem do Internetu. Włączenie mieszkańców w realizowanie działań	Środowiskowy	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, LGD, Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027.	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa, poszanowanie środowiska i klimatu lub rozwiązywanie problemów dotyczących niedoinwestowania	Miejsce do rozwoju technologii cyfrowych do nauki korzystania z Internetu oraz rozwoju umiejętności telekomunikacyjnych, jak również miejsce lepszego wykorzystania wiedzy oraz wymiany wzajemnych doświadczeń
9.	Budowa sieci wodociągowej do Pacółtowa z przebudową SUW w Gierzwałdzie na dz. nr 16/3	Budowa sieci wodociągowej oraz przebudowa Stacji Uzdatniania Wody, uzyskało pomoc ze środków. Wdrożenie cyfrowego systemu obsługi sieci wodociągowej w Gminie Grunwald	Środowiskowy, klimatyczny	PROW w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027) Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa, poszanowanie środowiska i klimatu oraz rozwiązywanie problemów dotyczących niedoinwestowania	Wykorzystanie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych do zdalnego odczytu pomiaru poboru wody
10.	Modernizacja i rozbudowa sieci ciepłowniczej w Mielnie na dz. nr 191/25, w Grunwaldzie na dz. Nr 5/3; dz. 134, w Dylewie na dz. nr 67	1. Wymiana infrastruktury na energooszczędną, - instalacja dedykowanych potrzebom energetycznym budynku urzędów OZE (z możliwością zastosowania magazynów energii), - wymiana/modernizacja nieefektywnych systemów grzewczych na zero lub niskoemisyjne, 2. Przebudowa, wymiana oświetlenia, poprzedzona analizą wynikającą z audytu energetycznego, na energooszczędne (wraz z systemami zarządzania oświetleniem), poprawiająca efektywność energetyczną tych systemów oraz ich integrację z instalacjami OZE, energooszczędne oświetlenie LED wraz z systemem zarządzania oraz jego integrację z instalacjami OZE, z możliwością zastosowania magazynów energii. 3. Wykorzystanie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych do monitoringu sieci ciepłowniczej	Cyfrowy, środowiskowy, klimatyczny	Program - Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027 Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Projekt przyczyni się do zmniejszenia zużycia ilości paliwa do produkcji ciepła co bezpośrednio wpłynie na ograniczenie emisji do środowiska	Wykorzystanie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych do monitoringu sieci ciepłowniczej, zwiększenie efektywności energetycznej systemu ciepłowniczego, dzięki ograniczeniu strat na przesyłanie ciepła poprzez zastosowanie rurociągów preizolowanych w miejsce sieci tradycyjnych; poprawienie stanu technicznego istniejących sieci, a przez co zwiększenie bezpieczeństwa dostawy ciepła do odbiorców, zwiększenie niezawodności i ciągłości dostaw ciepła; ograniczenie występowania ubytków wody sieciowej

11.	Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Gierzwałdzie na dz. nr 10/49	<p>Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków do większej przepustowości, wyposażenie oczyszczalni w ogniwa fotowoltaiczne oraz urządzenia do pomiaru</p> <p>Zastosowanie przyrządów umożliwiających pomiar ilości pobranych ścieków wprowadzonych do wód lub ziemi.</p> <p>Zaawansowane urządzeń do pomiaru ilości ścieków.</p>	Środowiskowy, klimatyczny	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027)	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa, poszanowanie środowiska i klimatu oraz rozwiązywanie problemów dotyczących niedoinwestowania. Optymalizacja i usprawnienie obecnego systemu gospodarki ściekowej poprzez: - modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków, - wdrożenie systemu zarządzania liniową infrastrukturą kanalizacyjną	Wykorzystanie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych do pomiaru ilości ścieków
12.	Budowa otwartego zbiornika p.poż. w Kiersztanówku i Stębarku wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu na cele rekreacji dla mieszkańców miejscowości	<p>Budowa otwartego zbiornika p.poż. w Kiersztanówku oraz zagospodarowanie przyległego terenu na cele rekreacji dla mieszkańców miejscowości. Zastosowanie lamp solarnych do oświetlenia przyległego terenu.</p> <p>Projektowanie zbiornika przeciwpożarowego odbywa się w oparciu o rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, oraz o krajowe normy.</p> <p>Włączenie mieszkańców w realizowanie działań</p>	Środowiskowy, klimatyczny	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027)	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa, poszanowanie środowiska i klimatu	Wykorzystanie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych do projektowania zbiornika p.poż., zagospodarowana przylegającej działki na cele rekreacyjne
13.	Rewitalizacja zabytkowego parku wg projektu Johanna Larassa w Mielnie	<p>Rewitalizacja zabytkowego parku. Zostaną wykonane ścieżki pieszo-rollerowe, zastosowanie oświetlenie LED, monitoring i parking oraz elementy małej architektury</p> <p>Włączenie mieszkańców w realizowanie działań</p>	Środowiskowy, klimatyczny	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa, poszanowanie środowiska i klimatu	Wykorzystanie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych do projektowania parku i zarządzania, zagospodarowania parku, w tym stosowanie nowych technologii do urządzania zieleni o oświetlenia LED
14.	Remont obiektu, utworzenie świetlicy wiejskiej oraz modernizacja kotłowni w Mielnie 41	<p>Remont świetlicy wiejskiej składającej się z sali spotkań integracyjnych, pokój pobytu dziennego, kuchnia, jadalnia, gabinet doraźnej pomocy medycznej, gabinet do rehabilitacji, sala ćwiczeń gimnastycznych, łazienka dla kobiet i mężczyzn. Wszystkie pomieszczenia dostosowane dla osób z niepełnosprawnościami.</p>	Środowiskowy, klimatyczny	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, LGD, Program Regionalny Fundusze	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa, poszanowanie środowiska i klimatu	Wykorzystanie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych w procesie modernizacji kotłowni, w tym stosowanie nowych technologii do

		<p>Świetlica wiejska z dostępem do Internetu.</p> <p>Modernizacja kotłowni w Mielnie, dostosowanie instalacji i urządzeń do nowego systemu ogrzewania.</p> <p>Warto rozważyć alternatywne źródła energii, takie jak pompy ciepła lub kolektory słoneczne, które są bardziej przyjazne dla środowiska i mogą długoterminowo obniżyć koszty ogrzewania oraz wpłynąć korzystnie na środowisko naturalne.</p> <p>Termomodernizacja budynku</p>		Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027.		urządzenia zieleni i oświetlenia LED
15.	Rozbudowa Obiektu Sportowego we Frygnowie - Modernizacja i rozbudowa boiska sportowego	<p>Modernizacja i rozbudowa boiska sportowego wraz z niezbędną infrastrukturą – trybuny, szatnie, oświetlenie LED itp. Wykorzystanie technologii pozyskiwania energii do zasilania lub oświetlania z OZE.</p> <p>Włączenie mieszkańców w realizowanie działań</p>	Środowiskowy, klimatyczny	<p>NFOŚiGW, WFOŚ FEM 2021 – 2027 Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS,</p> <p>Fundusze norweskie i EOG - Program Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu.</p> <p>Ministerstwo Sportu i Turystyki.</p> <p>Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027)</p>	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa. Zwiększenie dostępności do oferty sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.	Wykorzystanie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych w procesie modernizacji obiektu sportowego, w tym stosowanie nowych technologii do zarządzania zieleni i zastosowanie oświetlenia LED
16.	Przebudowa budynku i utworzenie świetlicy wiejskiej w Rychnowskiej Woli	<p>Przebudowa budynku na potrzeby świetlicy wiejskiej składającej się z sali spotkań integracyjnych, pokój pobytu dziennego, kuchnia, jadalnia, gabinet doraźnej pomocy medycznej, gabinet do rehabilitacji, sala ćwiczeń gimnastycznych, łazienka dla kobiet i mężczyzn. Wszystkie pomieszczenia dostosowane dla osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>Włączenie mieszkańców w realizowanie działań</p>	Środowiskowy, klimatyczny	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, LGD Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027.	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa, poszanowanie środowiska i klimatu lub rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania	Miejsce do rozwoju technologii cyfrowych do nauki korzystania z Internetu oraz rozwoju umiejętności telekomunikacyjnych jak również miejsce lepszego wykorzystania wiedzy oraz wymiany wzajemnych

						doświadczeń
17.	Zagospodarowanie terenu na potrzeby sołectwa Pacółtowo	Zagospodarowanie terenu na potrzeby sołectwa Pacółtowo, rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej z uwzględnieniem technologii telekomunikacyjnych. Włączenie mieszkańców w realizowanie działań	Środowiskowy, klimatyczny	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, LGD, Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027. W Ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023 - 2027	Poprawa warunków i jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa, poszanowanie środowiska i klimatu lub rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania	Wykorzystanie technologii telekomunikacyjnych
18.	Budowa targowiska gminnego w Gierzwałdzie	Budowa targowiska przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów. Włączenie mieszkańców w realizowanie działań	Środowiskowy, klimatyczny	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027)	Poprawa warunków i jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa, poszanowanie środowiska i klimatu lub rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania	Wykorzystanie nowych technologii w procesie budowy, w tym wykorzystanie wiedzy
19.	Budowa ścieżki pieszo- rowerowej na odcinku Rychnowo-Stębark-Pawłowo	Utworzenie miejsca rekreacyjno – turystycznego jako wzmocnienie oferty turystycznej. Zakres wsparcia obejmuje przebudowę i/lub remont publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej wraz z zakupem wyposażenia i zagospodarowaniem terenu. Włączenie mieszkańców w realizowanie działań	Środowiskowy, klimatyczny	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027), LGD.	Poprawa warunków i jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa, poszanowanie środowiska i klimatu lub rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania	Użycie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych i lepszego wykorzystania wiedzy

20.	Zagospodarowanie działki nad jeziorem Lubian	<p>Utworzenie miejsca rekreacyjno – turystycznego nad jeziorem Lubian jako wzmocnienie oferty turystycznej.</p> <p>Zakres wsparcia obejmuje przebudowę i/lub remont publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej wraz z zakupem wyposażenia i zagospodarowaniem terenu.</p> <p>Włączenie mieszkańców w realizowanie działań</p>	Środowiskowy, klimatyczny	<p>Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)</p> <p>LGD,</p> <p>PROW w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023 – 2027.</p>	<p>Poprawa warunków i jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa, poszanowanie środowiska i klimatu lub rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania</p>	<p>Użycie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych i lepszego wykorzystania wiedzy</p>
21.	Budowa boiska sportowego w Zybułtowiu	<p>Budowa boiska sportowego wraz z niezbędną infrastrukturą.</p> <p>Włączenie mieszkańców w realizowanie działań</p>	Środowiskowy, klimatyczny	<p>PROW w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023 – 2027.</p> <p>Ministerstwo Sportu i Turystyki</p>	<p>Poprawa warunków i jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa, poszanowanie środowiska i klimatu lub rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania</p>	<p>Wykorzystanie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych w procesie budowy obiektu sportowego, w tym stosowanie nowych technologii do urządzania zieleni i zastosowanie oświetlenia LED</p>
22.	Przebudowa terenu nad jeziorem Mielno oraz Budowa ścieżki dydaktyczno-rowerowej wokół jeziora Mielno	<p>Zakres wsparcia obejmuje przebudowę i/lub remont publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej wraz z zakupem wyposażenia, zagospodarowaniem terenu: camper parki pełniące funkcje miejsca obsługi podróżnych/turystów, miejsca postoju rowerzystów, przystanie kajakowe, punkty informacji turystycznej. Jako element projektu planuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zastosowanie nowoczesnych technologii cyfrowych, - punkty odbioru nieczystości, - punkty poboru wody <p>Włączenie mieszkańców w realizowanie działań</p>	Środowiskowy, klimatyczny	<p>Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)</p> <p>LGD,</p> <p>PROW w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023 – 2027.</p> <p>Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur 2021-2027.</p>	<p>Poprawa warunków i jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa, poszanowanie środowiska i klimatu oraz rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania.</p>	<p>Użycie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych i lepszego wykorzystania wiedzy</p>
23.	Adaptacja części terenu na park spacerowo-rekreacyjny w Zybułtowiu	<p>Zakres wsparcia obejmuje przebudowę i/lub remont publicznie dostępnej infrastruktury turystycznej wraz z zakupem wyposażenia i zagospodarowaniem terenu</p> <p>Włączenie mieszkańców w</p>	Środowiskowy, klimatyczny	<p>NFOŚiGW, WFOŚ, FE dla Warmii i Mazur, Fundusze Europejskie na</p>	<p>Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa, poszanowanie</p>	<p>Użycie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych i lepszego wykorzystania wiedzy</p>

		realizowanie działań		Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) Fundusze norweskie i EOG - Program Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu, LGD	środowiska i klimatu oraz rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania .	
24.	Likwidacja wykluczenia komunikacyjnego	Uruchomienie tras/linii komunikacyjnych obszaru wsi Gminy Grunwald z miastem powiatowym Ostródą i stolicą województwa warmińsko - mazurskiego Olsztynem. Włączenie mieszkańców w realizowanie działań	Środowiskowy	Fundusz Rozwoju Przewozów Autobusowych	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa, oraz rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania oraz wykluczenia komunikacyjnego	Użycie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych
25.	Rozwój kompetencji kluczowych dla uczniów szkół podstawowych kl. I-VIII prowadzonych przez Gminę Grunwald	Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne kształcenie i szkolenie, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Realizacja programów rozwojowych szkół prowadzących kształcenie ogólne, poprzez: Wsparcie uczniów, w tym m.in. kształtowanie kompetencji kluczowych, umiejętności podstawowych i przekrojowych wynikających z ich indywidualnych potrzeb; Tworzenie warunków dla realizacji edukacji włączającej, w tym uwzględniającej potrzeby wynikające z niepełnosprawności lub innej niekorzystnej sytuacji; Wsparcie nauczycieli oraz kadry wspierającej i organizującej proces nauczania, dające możliwość nabywania oraz doskonalenia umiejętności, kompetencji i kwalifikacji, przygotowujące ich do kształcenia zorientowanego na ucznia i opartego na efektach uczenia zgodnie z ZSU 2030 (tj. wyposażenie nauczyciela w skuteczne metody pracy z uczniem, generujące aktywną rolę ucznia i premiujące samodzielność i kreatywność ucznia); Działania uświadamiające skierowane do uczniów, nauczycieli oraz kadr systemu edukacji związane z przeciwdziałaniem dyskryminacji (w tym ze względu na orientację	Środowiskowy, klimatyczny, cyfrowy	Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur na lata 2021-2027	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa, oraz rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania oraz wykluczenia komunikacyjnego	Użycie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych w kształtowaniu i rozwoju kompetencji kluczowych uczniów szkół podstawowych

		seksualną) Włączenie mieszkańców w realizowanie działań				
26.	Senior+	Zwiększenie aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym, dofinansowanie rozbudowy infrastruktury ośrodków wsparcia w środowisku lokalnym oraz zwiększenie miejsc w ośrodkach wsparcia „Senior+”, tj. wsparcie seniorów na terenie Dziennego Domu „Senior+” i Klubu „Senior+”. Włączające mieszkańców w realizowanie działań	Środowiskowy, klimatyczny, cyfrowy	Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa, oraz rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania oraz wykluczenia komunikacyjnego. Promowanie profilaktyki i promocja zdrowia, rozwój oferty opiekuńczej i rehabilitacyjnej skierowanej dla seniorów. Zapobieganie izolacji, trudnościom psychicznym	Użycie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych w zwiększeniu aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym
27.	Zwiększenie kompetencji cyfrowych mieszkańców Gminy Grunwald	Zwiększenie kompetencji cyfrowych obejmujące krytyczne i odpowiedzialne korzystanie z technologii cyfrowych i wykorzystywanie ich do uczenia się, pracy i udziału w życiu społecznym	Środowiskowy, klimatyczny, cyfrowy	Polska Cyfrowa	Poprawa jakości życia, podniesienie jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa, oraz rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania oraz wykluczenia cyfrowego, likwidacja przepaści cyfrowej	Użycie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych w zwiększeniu aktywnego uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym
28.	Wzmocnienie kapitału społecznego i włączenie społeczne mieszkańców obszaru LGD Stowarzyszenia Kraina Drwęcy i Pasłęki	Aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców obszaru LGD Stowarzyszenia Kraina Drwęcy i Pasłęki. Wykorzystanie lokalnych zasobów, historycznych, kulturowych, środowiskowych. Włączenie Sołtysów i Rad Sołeckich do aktywizacji i integracji społeczeństwa	Środowiskowy, lepsze wykorzystanie wiedzy	Programy Rządowe	Poprawa jakości życia, podniesienia jakości usług lokalnych i bezpieczeństwa, poszanowanie środowiska, rozwiązywanie problemów dotyczących niedoinwestowani, starzejącego się społeczeństwa, wyludnienia, niewystarczającej liczby miejsc pracy	Lepsze wykorzystanie wiedzy i zasobów ludzkich

15. Brak sprzeczności z innymi dokumentami strategicznymi dla obszaru nią objętego, w szczególności z LSR

Smart Village jest zgodna z duchem innowacji i zrównoważonego rozwoju, co stanowi fundamentalne cele LSR. Działania zawarte w koncepcji Smart Village mogą być harmonijnie wkomponowane w istniejące strategie rozwoju, przyczyniając się do realizacji wspólnych celów. Koncepcja Smart Village została dostosowana do celów strategicznych określonych w LSR Krainy Drwęcy i Pasłęki na lata 2014-2020, szczególnie związanych z zrównoważonym korzystaniem z zasobów przyrodniczych i kulturalnych. Projekt Smart Village ma na celu wspieranie tych celów poprzez innowacyjne rozwiązania cyfrowe, poprawę jakości życia mieszkańców i rozwój zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju. Wprowadzenie konsultacji społecznych i partnerstwa z lokalnymi organizacjami to krok zgodny z ideą partycypacji społecznej, co z kolei współgra z głównymi założeniami LSR. Z tego powodu koncepcja Smart Village nie jest sprzeczna, a wręcz wspiera strategiczne cele regionu.

16. Plan włączenia społeczności w realizację koncepcji, z uwzględnieniem roli sołtysa lub rady sołeckiej w tym procesie

Nieodłącznym elementem koncepcji jest włączanie społeczności lokalnej w jej realizację. Najbardziej bazowym elementem będzie w tym procesie informowanie społeczności lokalnej o przebiegu realizowanych projektów. Kolejnym etapem budowania zaangażowania będzie zapraszanie mieszkańców do udziału w wydarzeniach i proponowanych formach aktywności. Ostatnim poziomem zaangażowania mieszkańców będzie zachęcanie do realizacji przedsięwzięć ujętych w liście projektów.

W całym systemie budowania zaangażowania istotne jest włączenie sołtysa wraz z radą sołecką w proces planowania zadań skierowanych do realizacji. Sołtys i rada sołecka to „pomost” łączący władze lokalne ze społecznością wsi, w procesie włączenia społeczności w późniejszą ewentualną realizację koncepcji należy zadbać o bezpośrednie kontakty z sołtysem i radą sołecką. Będzie to osiągnięte poprzez zapraszanie tych osób na spotkania, przekazywanie informacji drogą e-mail. Sołtys to często osoba dobrze znająca lokalną społeczność i uwarunkowania. Wiedza, powiązania i relacje, które ma zbudowane to ważny zasób, którego wykorzystanie wzmocni oddziaływanie realizacji Koncepcji Inteligentnej Wsi. Udział sołtysa i rady sołeckiej przewidziano także poprzez włączenie informacji o realizacji koncepcji do programu zebrań wiejskich z mieszkańcami. W ich czasie będą przekazywane zaproszenia

na wydarzenia oraz przedstawiane sprawozdanie ze zrealizowanych działań i projektów.

Wzrost zaangażowania mieszkańców w rozwój strategii został zaplanowany w ramach działania nr 5, 8, 12, 13,14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 i 28 niniejszej koncepcji i stanowi on jej integralną część.

Aktywizacja będzie realizowana poprzez organizację cyklicznych wydarzeń dla mieszkańców takich jak rajdy, konkursy, wycieczki, zebrania wiejskie zwoływane na wniosek sołtya. Ważnym elementem pobudzania mieszkańców będzie ich angażowanie w realizację projektów poprzez zachęcanie do włączania się w planowanie działań. W ramach niniejszej koncepcji zaplanowano działania włączające mieszkańców w realizowanie działań jeszcze na etapie ich planowania. Mieszkańcy będą nie tylko informowani o planowanych inicjatywach i zapraszani na wydarzenia, ale będą mieli możliwość wyrażenia opinii i uczestnictwa np. w planowaniu rozwoju infrastruktury.

17. Kluczowe kanały komunikacji i podnoszenia świadomości wśród obywateli

W związku z tym, że koncepcja obejmuje swoim oddziaływaniem wszystkich mieszkańców Gminy Grunwald postanowiono o dostosowaniu kanałów komunikacji do ich odbiorców. Informacje przekazywane mieszkańcom będą bazowały na tradycyjnych kanałach komunikacji takich jak plakaty, ulotki oraz informacje ustne. Te najbardziej typowe sposoby bezpośredniego przekazywania informacji są sprawdzone i często wykorzystywane do porozumiewania się z osobami. Niewystarczające kompetencje cyfrowe seniorów oraz przywiązanie do tradycyjnych form to ważne cechy tej grupy wiekowej i postanowiono o dostosowaniu sposobów przekazywania informacji do nich. Sytuacja przedstawia się inaczej, jeśli chodzi o porozumiewanie się z grupą młodzieży. W tym przypadku konieczne będzie wykorzystanie nowoczesnych technologii oraz portali społecznościowych np. Facebook, str. www. Gminy Grunwald. Relacje, to odpowiednie formy dotarcia do tej grupy docelowej. Wykorzystywanie tych metod będzie pociągać za sobą wymóg nabycia nowych umiejętności cyfrowych przez osoby odpowiedzialne za realizację projektów skierowanych do mieszkańców gminy. Jeśli chodzi o grupę rodziców małych dzieci, w tym przypadku wykorzystywany będzie model łączony – zarówno plakaty i ulotki, szczególnie te znajdujące się w szkole lub przedszkolu jak i informacje na portalach społecznościowych, są najbardziej skutecznymi metodami dotarcia do mieszkańców.

Podstawą komunikacji będzie wypracowanie systemu identyfikacji wizualnej w postaci logo, sloganu i palety kolorów, które będą umieszczane na dokumentach oraz informacjach dotyczących koncepcji. Każdy z realizatorów projektu w ramach koncepcji

będzie zobowiązany do informowania o tym. Plakaty zachęcające do udziału, informujące o realizowanym projekcie wraz z informacją o realizacji projektu w ramach Koncepcji Inteligentnej Wsi dla Gminy Grunwald. W ramach niniejszej koncepcji zaplanowano działania włączające mieszkańców w realizowanie działań jeszcze na etapie ich planowania. Mieszkańcy będą nie tylko informowani o planowanych inicjatywach i zapraszani na wydarzenia, ale będą mieli możliwość wyrażenia opinii i uczestnictwa np. w planowaniu rozwoju infrastruktury.

18. Podsumowanie

Koncepcja Inteligentnej Wsi dla Gminy Grunwald to dokument złożony i kompleksowy. Jego opracowanie stanowi odpowiedź na potrzeby i oczekiwania lokalnej społeczności. Zawiera opis działań i planowanych projektów, który jednak należy traktować jedynie jako drogowskaz, a nie cel sam w sobie. To wskazanie kierunków, dynamik i tendencji pojawiających się w środowisku i samej wspólnoty lokalnej. Koncepcja to dokument „żywy”, który powinien ewoluować w toku jego realizacji. To właśnie będzie świadczyć o jego „inteligencji”. Bycie SMART to ciągłe adaptowanie się do zmieniających się warunków, to szybka odpowiedź na pojawiające się nowe trendy, potrzeby i procesy. To także rezyliencja i odporność w odpowiedzi na pojawiające się trudności i wyzwania.

Gmina Grunwald dysponuje szerokim potencjałem w postaci wiedzy, doświadczenia i zaangażowania aktywnych mieszkańców – także osób działających w Ochotniczych Strażach Pożarnych, Urzędzie Gminy i innych podległych podmiotach. Ten potencjał to gwarant realizacji zaplanowanych założeń w duchu ideologii SMART.

